

ma reggel utaztak el. Lloyd George visszautazása alkalmával két-három napot Párisban tölt, ahol megbeszéléseket folytat Poincaréval. Hétfőn érkezik meg Londonba. Lloyd George az újságíróknak kijelentette, hogy a hágai konferencián személyesen nem fog részt venni. Az Egyesült Államok a hágai konferenciára el fogják küldeni egy képviselőjüket, aki nem lesz tagja a konferenciának, csupán annak menetét figyeli, mint ahogy a génuai konferencián is ott volt Child római követ. (Lux újságosság)

A petróleum-szövetség

Páris, május 20. Eynac francia államtitkárnak Génuában a belgákkal folytatott tárgyalásai azon eredménnyel jártak, hogy a francia belga érdekeknek a kaukázusi petróleumvidéken való kölcsönös védelmére vonatkozó megállapodást a legközelebbi napokban alá fogják írni. Anglia viszont hozzá fog járulni ahhoz, hogy a sanremói szerződés értelmében az egyenlőség elve alkalmazassék a petróleumkoncessziók alkalmásánál. Amerika kéri fogja az összes államok egyenlő részességű jogának megállapítását az orosz petróleumra vonatkozólag.

Franciaország számol a jóvátétel revíziójával

Párisból jelenti a „Neues Wiener Tageblatt”: Poincaré értesítette Amerikát, hogy Parmentier, a francia pénzügyminiszteriumi vezérigazgató, legközelebb Washingtonba utazik, hogy tárgyalásokat kezdjen a háborús adósságok rendezésével foglalkozó amerikai bizottsággal, mert Franciaország meg akarja fizetni a háborús adósságait. Parmentier hangsúlyozza fogja Franciaország hajlandóságát, hogy a háború alatt felmerült költségeket kamataival együtt visszafizesse Amerikának, de Franciaországnak könnyebbítést kell kapnia a visszafizetésre, ha a jóvátételi kérdésben Németországot és Oroszországot tekintve változás állana be. Ilyenformán a francia háborús adósságok visszafizetése és a jóvátételi kérdés között szoros összefüggés jött létre.

Csicserin Rapallóban marad

Az orosz delegáció egyelőre még Rapallóban marad, mert Csicserin a már részletesen kidolgozott olasz-orosz kereskedelmi szerződést perfektálni akarja. A német bizottság elutasítása előtt olasz-német egyezményt fognak aláírni Génuában, mely szerint Olaszország az itáliai német birtokokat 800 millió liréért visszavásárolja. Ugyancsak perfektálás előtt áll a németek által Olaszországnak fizetendő jóvátételi összegre vonatkozó egyezmény is.

Politikai körökben a rapallói német-orosz szerződést elhamarkodottnak tekintik, amely Franciaország nemzetközi helyzetét súlyosbította. A német lapok szerint a rapallói szerződés nem védelmezi meg kellően a német érdekeket az orosz monopóliok koncessziójával kapcsolatban és ezenkívül ez a szerződés adta az eszmét a további koncessziókra, amit a többi állam a hágai konferencián igyekezni fog kihasználni. Németország pedig ott már részt sem fog vehetni.

Amerikai-francia megegyezés Kamerun és Togo mandátumáról

Washington, május 20. (Lux.) A „New York Times” jelenti, hogy Amerika és Franciaország között Kamerun és Togo mandátumának feltételeiről megegyezés jött létre. A feltételek azonosak a Japánai és Angliával kötött egyezményvel Yap és Palesztina mandátuma kérdésében.

Gunaris olátrében

Athén, május 20. (Rador). Stratos lemondása következtében a király újból Gunarist fogadta. Valószínűnek tartják, hogy Gunaris egyes ellenzéki csoportok bevonásával új kormányt fog alakítani és ezzel biztosítja a parlament munkaképességét.

Tolsztoj Alekszej grófnál

— Az Uj Kelet berlini munkatársától —

Berlin, május 15

Tolsztoj Alekszej gróf — Nyikolajevics Leó Tolsztoj unokaöccse — két dologban hasonlít nagy rokonához: az irodalom a kenyere és az orosz föld az ideálja. De azért másképp „csinálja” az irodalmat, mint a jaszna-poljánai remete és másképp szereti a muzsikát, mint a tolsztojánusok szokták. Könyveit ma már ép úgy kedvelik a „művelt” oroszok, a nyugatiak és a nyugatiaszkodók, mint a tizenkilencedik századbeli klasszikusokat: Alekszej gróf ma a legdivatosabb író. Sokat köszönhet a családi nevének is, de műveinek tiszta irodalmi értéke mellett bizonyít, hogy a vörösök és fehérek táborában egyaránt becsülik.

— Ha Nyikolajevics Leó rokonához jött, csalódnai fog bennem — ezekkel a szavakkal fogad a félbolszevista „Nakanunje” szerkesztőségében. Nem vagyok apostol, folytatja mosolyogva, elmenekültem a munkások és a parasztok Oroszországból. A legnyugatibb Párisban laktam két hosszú esztendőn keresztül. De most már olyanira huz a szívem matuska-Oroszországhoz, hogy visszaigyekezem. Berlin csak az első stáció.

— Szeretem ezt a várost. Páris melegebb, de nem az emigráns amugyis ködös kedélyének való. Itt az irodalmi Oroszország és a művészi Oroszország reneszánszát, éljük meg. Páris a reakció városa, még irodalom szempontjából is.

Elleke vetem a „L'esprit nouveau”-t, Jean Epsteint és a fiatal franciákat. Mosolyog.

— Az irodalmi reakció akkor a legerősebb egy országban, amikor nincs már hazai regényirodalom. Nézzé csak, a franciák ma a „Bataoualát”, a néger géniuszt (ne nevesen, ilyen is van!) mondom, a néger géniuszt dicsőségét harsogják világá. Mi oroszok nem sok drámat írunk...

Hazabeszél. Nem szégyeli, hogy a maga lovát dicséri. Alekszej gróf regényíró.

Megint a berlini orosz kulturáról beszélünk: igaza van, hatalmas korszaka az orosz irodalomnak, amit Berlin levégőjében teremtettek a legnagyobb szílvok. És itt vannak most már jóformán teljes számban: Maxim Gorkij a jövő hónapban berlini (orosz) lapszerkesztő lesz. Borisz Pilnyák, Krasznov, Tolsztoj Alekszej, a művészek közül Arkipenkó, Kandianszkij és ki tudná őket elszámolni. Jönnek a párisi emigrációból, ahol nem bírják ki a „nyugatot”, jönnek Moszkvából, mint a szovjet kiküldöttei és itt, a lomha porosság, a gyárak és a hadiüzemek atmoszférájában továbbépítik a Kreml hangyaszorgalmu muzsiknépének megkezdett alkotását.

— Nem új az, amit mi a „Nakanunje” irodalmi számában összehordunk; csak új körülmények kényszerítettek bennünket egy táborba. En nem vagyok kommunista — ezt ön is tudja, de inkább a félmarxista lap ajánlatát fogadtam el, semhogy a gyűlölet hóhéhr orgánumaiba szemeteljek.

Attérünk a fehér-sajtóra, beszélünk a pogromirodalomról.

— Bizony, csunya véga lenne, ha a mostani sajtósakálók (oroszul „sajtókuvasz”-t mond) hazakerülnének és az állami rend nagyobb dicsőségére ott folytatnák áldásos munkásságukat. A legszomorubb az, hogy az uszítók, a gyűlölködők táborában sok zsidó is akad, aki nem tudja, mit cselekszik. En pedig abban sem hasonlítok a nagybátyámhoz, hogy nem bocsátok meg annak, aki nem tudja, hogy mit cselekszik.

Magáról beszél.

— Egy új regényemen dolgozom.

A forradalom előtti és utáni zürzavar napjait vázolom, de ez csak a keret. Szeretném még egyszer és utoljára a régi Oroszország társadalmát felvonultatni. (Ahogy ezt mondja: „még egyszer és utoljára” — felismerem benne az arisztokratát, aki nem tudta magát teljesen elszabadítani a „régii társadalomtól”.)

— Mert érdekes nép volt az. Az udvar, Nyikolaj Alekszandrovics, a cárné, Griska Raszputyin... Raszputyint jól ismertem. Egy kánál vízbe megfojtott volna, de csak mert Tolsztoj Leó rokona vagyok. Juszufov herceget, aki később végzett vele, annál inkább szerette. Ő volt a mi rossz szellemünk. Nyikolajevics Leó még róla sem tudott harag nélkül szólni.

Megint csak Jaszna Poljanára kerül a sor. Nem szívesen említi.

— Ami pletyka, az már átment a köztudatba. Ami irodalom, az megvan a könyvekben.

Es mégis beszél. Elmondja, hogy a nagy „földrablás” idején hogyan

Általános sztrájk Prágában

A szokol emelkedése válságba kergeti a cseh ipart. Összehívták a cseh parlamentet

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Prága, május 20. Prágában kitört az általános sztrájk. Tegnap reggel óta a város minden üzemében szünetel a munka. Az ipari üzemek kivül a színházak műszaki személyzete, a vendéglők alkalmazottai és a villamosvasutak alkalmazottai sztrájkolnak. Az egész város kihalt és szomorú. A lapok nem jelennek meg, a közlekedés szünetel és a kereskedelmi alkalmazottak intéző bizottsága proklamálta a sztrájkban való részvételt és kiterjesztette az összes kereskedelmi vállalatok alkalmazottaira. Az üzletlajdonosok, tekintve, hogy a biztosító intézetek az esetleges károkat nem térítik meg, az üzleteket egyelőre zárva tartják.

A sztrájk oka

A sztrájkmozgalmat tulajdonképpen a vas- és ércmunkások sztrájkja lobbantotta ki. A vasmunkások követelésének nyomaként a szakszervezeti központ felhívására tört ki az általános sztrájk. Az általános sztrájk voltaképen indítóoka azonban nem a vasmunkások sztrájkja, hanem a nagy üzemek munkáslétszámának fokozódó redukciója és a munkanélküliek számának állandó szaporodása. A szokol emelkedése következtében a cseh ipar versenyképtelenné lett, a külföldi piacokon elvesztette szilárd talaját, a kivitelre termelő üzemek, főleg a textilipar, képtelen volt tehát a munkások nagy számát elbocsátani. A „Pravo Lidu” adatok közöl a textilipar súlyos krízisééről és megállapítja, hogy a munkanélküliek száma például Waresdorfban az év eleje óta megduplázódott.

Élelmiszerhiány fenyeget

A sztrájk arányai elértek a legmagasabb fokot és azon csak a kormány hatóságos ipari intézkedései tudnak segíteni. A sztrájk következtében rendkívül nyomasztó a hangulat Prágában. A cseh fővárosban az élelmiszerek és a húsárak rendkívül megrágtak és a közlekedési alkalmazottak sztrájkja következtében hamarosan élelmiszerhiány fenyeget. A kormány kénytelen sürgősen tenni valamit, hogy azt a krízist, amelynek a sztrájk is egyik következménye, leküzdje. Kormánykörökben nagy a csüggedés, a minisztériumokban állandóan tanácskoznak, Tusar berlini követ visszaérkezett a fővárosba, amit

kimélték a parasztok a Tolsztoj földjét; hogyan védekezett Alekszandra grófné a szovjettel szemben és hogyan menekült ő, Alekszej gróf, a szovjetek hazájából egy kopek nélkül.

— Sokat szenvedtem, de a szenvedés sem tanított meg a gyűlöletre. Nem tudok sem jobbra, sem balra acsarkodni. Egyet szeretnék csak kérni az orosz néptől, az orosz intellektueltől: ne bántuk egymást. Észreveszi, hogy az arcvonalait vizsgálok.

— Ugy-e öreg vagyok? Két év alatt lettem ilyen vén. Pedig még csak a negyedik X-et taposom.

Nincs igaza. Bámulatosan fürge, ideges ember, minden mozdulata a fiataloságát árulja el. Az arcán nyoma sincs a tolsztoji redőnek. Csak a jószágos nézése olyan, mint ahogy a a Rjepin képei után minden Tolsztojtól elárjuk.

Es körülötte olyan idegen a sok masszív berlini butor, a falen függő német kalendárius. Az egész nagy zenélő-zakatoló germánfóbus, amelyben sohasem fogja magát otthonosan érezni Tolsztoj Leó gróf unokaöccse.

Faludi Iván

azzal magyaráznak, hogy hamarosan kormányválság fog kitörni. Benes helyzete megrendült, a köztársaság elnöke, aki elhatalosította Caprii utazását, sűrű egymásután fogadja kihallgatáson a pártvezéreket, Kiofác szenátort, képviselőt. Lukavski Schvechlát, Tusari és Rassint. Egyszeren biztosra veszik, hogy a sztrájkok siettetni fogják a Benes-kormány bukását.

Kormányválság

Egyelőre még nem tudják, hogy milyen kormány jön és azt sem tudják, hogy az új kormány milyen intézkedéseket tud tenni az elviselhetetlen állapotok leküzdésére. Az agráriusok csak Schvechla kormányt tudnak elképzelni. Schvechla állandóan tárgyal a szlovák nemzeti és kisgazdapárttal, a tárgyalások részben eredményesek is, ha megegyezés létrejön két-égtelenül Schvechla rendelkezik a legerősebb párttal. Schvechla azonban egyelőre még tartózkodó, a koalíció mindig bizonytalan, nem lehetetlen tehát, hogy újból hivatalnokkormány veszi át az ügyek vezetését. A törvényhozó testületet összehívását eddig folyton halogatták, a sztrájk azonban szükségessé teszi a parlament két házának tárgyalásait. Május 23-án össze fog ülni a parlament, akkor már Benes is Prágában lesz.

A ruszinszkói helyzet

Potkarpatska Russban ugyancsak szomorú az állapotok. Március óta az ipari üzemekben szünetel a munka, mert a raktárak tulzsufoltak, nincs fogyasztás és tovább tultermelni nem akarnak. A munkások kénytelenek voltak belenyugodni az elbocsátásokba és a munkanélküli segélyben tengődtek. Nehány hét óta azonban a munkások hangulata megváltozott. Nehány gyár elhatározta, hogy megkezdi a munkát, de a munkásoknak 25-40 százalékos redukált bért fizet. A nagyobb ipari géopontok munkásai népgyűléseken tiltakoztak a munkaadók terve ellen. Az elmúlt héten a munkások és munkaadók közötti viszony még jobban kiélesedett. Ez akkor történt, amikor a szlovayai falepároló telep igazgatósága értesítette a munkásokat, hogy három-négy heti időtartamra 307 munkást alkalmaz 25 százalékos bérredukció mellett. A gyárnak ez a felhívása

annyira elkeserítette, hogy megtagadták a gyárvezetőség erről tammal hilakoltatta a kat, akiknek term volt.

A főszolgabíró e nélkülű segély kiutalás. A munkások sztrájk alakításával feleltek désre. A helyzet mert a gyárvezetőség redukciónól, ugy, hódán megkezdtek a m rások csak elvéte tő

Öngyilkos akartyaadó

Az Uj Kelet tá

Szombaton, a kban hire futott, hogy legregibb családján Boeska Simon b magyar nemzeti halgei tisztje öngyilkosok szerint Boeska mérgezte meg magát. A rendőrség tesült az esetről, a kós meghalt. A rendőrség délelőtt szállott k 26. szám alatti szin

A hivatalos nyototta, hogy Boeska ben szolid és korr azért lett öngyilkos savával lekötött nem tudta huszonkifizetni. Kedden Thália-kávéházba, a hirhadt és tragikus ták folytak le és egy bakkarát ját Kisebb-nagyobb östette ki a játékos szerencséje volt, h ösztánál nyert. A látszatára vérszeme álló lapot kért. A megduplázta, de a Végre úgy belemelt hogy 6 adott banko csak nem akart meg ezer lei készpénz vo hamar elvesztette s tovább.

Reggel, amikor lott a kártyasztal nak negyvenezre le becsületszavára foga huszonnyórán b után hazament. Sz szaladgált, hogy a összeszedje, de nem ládjától, amelynek gyona van, nem m mert tudta, hogy miatt szemrehány tenni. S minthog volt, nem látott m a halált. Ezt a sz zássá érlelte, hogy óra letelével köv adósság rendezését.

Boeska esőtörtő konyakot vitt haza magát tettének elk veronállal megm előzőleg levelet irt akikől bocsánatot ségnek, hogy holtt fel, mert önszántá

Az öngyilkosság délután vették észr zetőnő takarítani a hájában. Mikor lát ember még alszik, Boeska még léleke ébredt fel. A házb hogy az éjjeli szel kezdett konyakos t ták, hogy Boeska a kellenél, de mi után a fiatalembé magához térni, a náltak.

Az odasiető me

Siessen az Ujvári-matinére! Ma délelőtt fél 11-kor a Magyar Színházban!

1922. május 21.

sztok a Tolsztoj...
dekezett Alekszan...
jével szemben és...
6. Alekszej gróf, a...
ól egy kopek

edtem, de a szen...
meg a gyűlöltre...
obbra, sem balra...
szeretnék csak...
től, az orosz intel...
tsuk egymást.

gy az arevonásait...
vagyok? Két év...
vén. Pedig még...
ot taposom.

Bámulatosan fúrge...
den mozdulata a...
Az areán nyomá...
redőnek. Csak a...
an, mint ahogy a...
n minden Tolsz-

van idegen a sok...
tor, a falen függő...
Az egész nagy...
mánglóbuss, amely...
magát otthonosan...
eo gróf unoka-

Faludi Iván

gában...
geti a...
mentet

hogy hamarosan...
kötörni. Benes...
t, a köztársaság...
ztotta Caprii uta...
sután fogadja ki...
vezetéseket, Kiofac...
előt. Lukavski...
és Rassint. Egé...
hogy a sztrájkok...
enes-kormány bu-

Kormányválság

em tudják, hogy...
és azt sem tud...
nyilván intőzke...
az elviselhetlen...
ere. Az agráriusok...
ormányt tudnak...
a állandóan tár...
zeti és kigazda...
ok részben ered...
meg egyezés létre...
hevela rendke...
párttal. Schvelia...
ég tartózkodó, a...
szonytlan, nem...
gy újabb hivatal...
t az ügyek veze...
ó testületek ösz...
ton halogatták...
sükségessé teszi...
zának tárgyalá...
össze fog ülni a...
ar Benes is Prá-

szinszkói helyzet

szban ugyancsak...
tok. Március óta...
zúnetel a munka...
foltak, nincs fo...
tultermelni nem...
kénytelenek vol...
elbocsátásokba és...
iben tengődtek...
ban a munkások...
tt. Nehány gyár...
gkezdte a munkát...
5-40 százalékos...
A nagyobb ipari...
épgyűléseken til...
terve ellen. Az...
sok és munka...
még jobban ki...
történt, amikor a...
lep igazgatósága...
at, hogy három...
a 307 munkást...
kos bérredukció...
ez a felhívása

házban!

annyira elkésztette a munkásokat, hogy megtagadták a munka felvételét. A gyárvezetés erre 15 napi időtartammal kilakoltatta azokat a munkásokat, akiknek természetbeni lakásuk volt.

A főszolgabíró ezután a munkanélküli segély kiutalását is megtagadta. A munkások sztrájkvezető direktorium alakításával feleltek erre az intézkedésre. A helyzet lényegesen javult, mert a gyárvezetés lemondott a bérredukcióról, úgy, hogy Szolyván szerdán megkezdtek a munkát. Rendezvények csak elvétve történtek.

Öngyilkos lett akártyaadósság miatt

Az Uj Kelet tudósítójától

Szombaton, a kora reggeli órákban híre futott, hogy Kolozsvár egyik legrégibb családjának fiatal tagja, Boescai Simon bankhivatalnok, a magyar nemzeti hadsereg volt tényleges tisztje öngyilkos lett. Az első hírek szerint Boescai morfiommal mérgezte meg magát és álmokóba esett. A rendőrség csak akkor értesült az esetről, amikor az öngyilkos meghalt. A rendőri bizottság és dr. Hosszu rendőrorvos szombaton délelőtti szálított ki a Hosszu utca 26. szám alatti színhelyre.

A hivatalos nyomozás megállapította, hogy Boescai, aki világleleiben szolid és korrekt ember volt, azért lett öngyilkos, mert becsületességével lekötött kártyaadósságát nem tudta huszonnegy órán belül kifizetni. Kedden este betévedt a Thália-kávéházba, ahol régebben is hírhedt és tragikus végű kártyacsaták folytak le és kibicelni kezdett egy bakkarát játszó társaságnak. Kiseb-nagyobb összegekkel egészítette ki a játékosok téjét és oly szerencséje volt, hogy minden egyes osztásnál nyert. Boescai a siker látszatára vérszemet kapott és önálló lapot kért. Az elvesztett tétet megdupláztta, de akkor sem nyert. Vegre egy belemelegedett a játékba, hogy 6 adott bankot, de a szerencse csak nem akart melléje állani. Huszazer lei készpénz volt nála, azt csakhamar elvesztette s hitelbe játszott tovább.

Reggel, amikor a társaság felállt a kártyasztal mellől, Boeskainak negyven ezer lei adóssága volt és becsületességére fogadta, hogy a pénzt huszonnegy órán belül megfizeti. Azután hazament. Szerdán egész nap szaladgált, hogy a negyven ezer leit összeszedje, de nem sikerült. A családjától, amelynek tekintélyes vagyona van, nem mert pénzt kérni, mert tudta, hogy könnyelműsége miatt szemrehányást fognak neki tenni. S minthogy korrekt ember volt, nem látott más menekvést, mint a halált. Ezt a szándékát elhatározásá érelette, hogy a hiteltelje a 24 óra leteltével követelni kezdte az adósság rendezését.

Boescai esütőrkön este egy üveg konyakot vitt haza s ezzel bátorította magát tettének elkövetésére. Azután veronállal megmérgezte magát, de előzőleg levelet írt hozzátartozóinak, akikől bocsanatot kér és a rendőrségnek, hogy holttestét ne boncolják fel, mert ónszántából dobta el életét.

Az öngyilkosságot csak pénteken délután vették észre, mikor a házvezetőnő takarítani akart Boescai szobájában. Mikor látta, hogy a fiatalember még alszik, költögetni kezdte. Boescai még lélezett ugyan, de nem ébredt fel. A házbéliek, akik látták, hogy az éjjeli szekrényen egy megkezdett konyakos üveg van, azt hitték, hogy Boescai talán többet ivott a kelleténél, de mikor félőrai kísérlet után a fiatalember mégsem akart magához térni, a mentőkért telefonáltak.

Az odasiető mentőorvos — a család elképzelhető rémületére — megállapította, hogy nem alkohol fogyasztásából származó mámoros álomról van szó, Boescai Simon megmérgezte magát. A szerencsétlen fiatalembert

mentőkocsin azonnal a belgyógyászati klinikára vitték, ahol éjfélkor — anélkül, hogy eszméletét csak egy pillanatra is visszanyerte volna —

A kormány mindenáron egyezkedni akar a nemzeti párttal

Ujabb ajánlat és új visszautasítás. Constantinescu vezető a tárgyalásokat. A gazdasági helyzettől függ a kormány sorsa

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Constantinescu hazatérése óta a belpolitikai élet teljesen megélnéült. A javadalmi miniszter Genuában megegyezett a miniszterelnökkel, akivel minden részletkérdésre vonatkozólag kész terveket dolgozott ki. Uglátszik, a legsürgősebb tennőnek a kormány a gazdasági konszolidáció kívül a

nemzeti párttal való megegyezést

tartja és Constantinescu most mindent elkövet, hogy ezt létrehozza. Az „Indreptarea” szerint Constantinescu szilárdan bizik abban, hogy az erdélyiekkel meg fog tudni egyezni. A lap szerint

olyan javaslatot tesznek a nemzeti pártnak, hogy a kormányban a liberálisok részéről csupán Bratianu Jonel, Bratianu Vintila, Mardarescu tábornok és Constantinescu maradjanak, a többi tárcát a nemzeti párt kapná.

Az időközi választásokon az összes helyeket a nemzeti pártnak engedik át, sőt tiz erdélyi liberális képviselőt lemondatnak mandátumukról, hogy azokat is szabadba tegyék a nemzeti párt részére.

A „Lupta” Constantinescu miniszterrel folytatott beszélgetést közzé. A földmivélségi miniszter kijelenti, hogy ő nem kérte a miniszteri tárcát és nem ragaszkodik hozzá. Ha a kormány feje és a párt úgy akarja, azonnal visszavonul.

Nem csinálók a pártban titkos politikát — mondotta Constantinescu — és nem vagyok hajlandó ellenakciót indítani sem a pártban, sem a kormány kebelében. Viszont nem voltam és nem leszek soha papirosminiszter, hanem dolgozni szoktam és pedig a magam meggyőződése szerint.

Külföldről jövök azzal a meggyőződéssel, hogy a kormány politikája ma egész másra kell irányuljon, mint kiesinyes pártküzdelmekre. A miniszterelnök is ezt a meggyőződést vallja és ha hazajön, így is fog eljárni. Ha kiesinyes széthúzás vezetné az országot, akkor félreállok.

A nemzeti párt nem alkuszik

A Lux jelentése szerint azonban a kormány új ajánlatára Maniu Gyula kijelentette, hogy a liberális párthoz való közeledéséről szó sem lehet, az együttműködés is teljesen ki van zárva. A nemzeti párt nem működhet együtt a liberálisokkal, már csak ama heves támadások miatt sem, amelyeknek folyamán a választások alatt és után kölcsönösen a legsúlyosabb vádakkal illeték egymást. Egy volt miniszter, aki a nemzetipártiakhoz közeláll, a következőket mondotta:

Maniu és Vajda többé soha nem fog egy kormányban helyet foglalni a Bratianu-fivérekkel.

Az erdélyiek különben erős akcióra készülnek. Egységes és kormányképes blokkot, vagy pártot akarnak összehozni, mert tudják, hogy ha-

me halt. A rendőri nyomozás az irányban folyik, hogy megállapítsák, kikkel kártyázott kedden éjjel a tragikus véget ért Boescai Simon.

marosan sor kerül rájuk. A gyulafehérvári kongresszust ugyan még a nyár folyamán megtartják, de az előrehaladt események következtében már előbb cselekedni fognak. Az Aurora szerint a nemzeti párt a gyulafehérvári kongresszus előtt

pártközi konferenciát

akar összehívni, mert megegyezést akar létesíteni az ellenzéki pártok között a liberálisok ellen. A gyulafehérvári kongresszus feladata lesz majd ezen konferencia határozatait jóváhagyni.

A pártközi konferencia helyét és idejét a pártok közösen fogják megállapítani. Minden valószínűség szerint június első napjaiban lesz Kolozsváron.

A parasztpárt és a nemzeti párt

viszonyában csak látszólagos az elhidegülés, bár bizonyos, hogy a sokat tárgyalt megegyezésről már nincsen szó. A két párt külön harcol, de egy cél érdekében.

A „Lupta” parasztpárti politikus-tól is közöl interjút, aki kijelenti, hogy a parasztpárt sem a néppárttal, sem a progresszív párttal nem tárgyal. Ami a nemzeti pártot illeti, ha ennek valóban olyan paraszti jellege van, miként állítja, akkor találkozni fognak vele a közös célért folytatott küzdelemben.

A tárgyalások a kormány és nemzeti párt, valamint a nemzeti párt és a többi ellenzéki csoport között intenzíven folynak. A döntés természetesen csak a miniszterelnök hazatérése után következhet be. Bratianu miniszterelnök táviratilag értesítette Duca külügyminisztert a genuai konferencia befejezéséről és közli, hogy valószínűleg 23-án visszatér Bukarestbe. Minden azoktól az eredménytől függ, amelyeket Bratianunak Párisban sikerül elérni a pénzügyi kérdéseket illetőleg.

A kormány helyzete az ország gazdasági helyzetének függvénye. Ha sikerül megoldani a gazdasági krízist, a kormány is átesik a válságon. A miniszterelnök ezt jól tudja és mindent elkövet a sürgős pénzügyi problémák rendezésére. Az „Adverul” értesülése szerint Bratianu miniszterelnök külföldi tartózkodását arra fogja felhasználni, hogy nagy külföldi kölcsönt kössön. A vonatkozó tárgyalások már annyira előrehaladtak, hogy minden valószínűség szerint a legközelebbi időben aláírják a szerződést.

A pénzügyminiszter elhatározta, hogy az okvetlenül szükséges beruházások céljára az államvasutaknak 1 milliárd 300 millió előleget fog utalványozni, hogy a resicai műveknél és az Astra gyárnál lévő adósságait kifizesse. A nagy külföldi kölcsönből a CFR három milliárdot fog kapni. Tanácskozott a pénzügyminiszter a Banca Nationala kormányzójával is a romániai kereskedők külföldi tartozásainak rendezéséről kapcsolatban a bankkonzorcium eszméjével, amely átvénné a tartozások rendezését.

A pótválasztások

miatt a liberális pártban nézeteltérések támadtak, mert a liberális jelöltek rossz néven veszik a kormány passzivitását. Elvárták, hogy a belügyminiszter ugyanazzal az eréllyel és eszközökkel támogassa a hivatalos jelölteket, mint az általános választásokon. Ezzel szemben a belügyminiszter utasította a választó-bizottságok elnökét, hogy egyetlen jelöltet se utasítson vissza.

A genuai konferencia „zsidó alapszine”

Az Uj Kelet bécsi tudósítójától

Alfréd Roth, a „Német nemzeti véd- és dacsövetség” főügyvezetője egy agitációra szánt hosszabb írásban foglalkozik azzal a tevékenységgel és szerepkörrel, amely az ő adatai szerint Genuában a zsidóknak osztályrészül jutott. A következőkben figyelmen kívül hagyjuk azt a részt, amellyel a német antiszemita konferencia német delegációjában a szintén zsidó származású Rathenau körül szereplő „hítsorsosok”-ról emlékeznek meg. Ezeknek az egyéniségeknek a cikkirő pártállásával eleve meghatározott jellemzése után, a képről, amelyet Genua nyújt, Roth főügyvezető a következőket mondja:

„Genuában már a külsőségekben is kifejezésre jut a konferencia zsidó alapszine. A „Süddeutsche Zeitung” már jelentést tett arról, hogy a delegációs kocsik ismertető jelként a kék mezőbe helyezett fehér csillagot viselik. Ez a csillag pedig tudvalevően a „mogendovid”, a Dávid csillaga. Genua mutatja, hogy Juda már nem látja szükségesnek idegen államok színeit mögé rejtőzni. Kék és fehér, a zsidó színek dominálják a nagy európai konferenciát.” (Az érdekes tanulmány írója nem látszik emlékezni arra, hogy az Ébredő Magyarok Egyesülete a cikkirőnél bizonyára nem nagyobb zsidó szimpátiával szintén ezt a két színt viseli jelvényében.)

A francia „La Vieille France” a konferenciáról, amely a franciák szabta mederből kiesapott, a következőket írja:

„Zsidók zsidókkal egymás közt akarják Genuában az európai népek sorsát szabályozni. Ők akarják Franciaország, Anglia és a többi országok „buta gojait” is képviselni. Ha Rathenau és Sassoon Rothschild és Schanzer-Toeplitz, meg Finkelstein-Litvinov egymással tárgyalnak, még a „Tems” és a „Times” is azt jelentik vaksággal megvert olvasóiknak: Németország tárgyal Angliával, Itáliával és Oroszországgal.”

A „La Vieille France” különös epésséggel foglalkozik az olasz delegációval. A francia folyóirat szerint az olasz delegációban a delegáció vezetőjén, a Galiciából Rómába elszármazott Schanzeren kívül Luzatti volt olasz pénzügyminiszter, Arton szenátor, Guillo, Aessio Olivetti és Pavia kamarai képviselő a hangadók az olaszoknál. A német delegációban még sokkal rosszabb a helyzet. Általában pedig mindkét delegációról el lehet mondani, hogy a németek és az olaszok tulajdonképpen hiányoznak belőle. Azok — mondja a francia forrás — a kisebb hivatalok számára odahaza maradtak.

„Ha hozzátesszük mindehhez, — így fejezi be a 277. számában megjelent utolsó cikkét a La Vieille France — hogy a belga gyarmatügyi minisztériumot a zsidó Louis Franck igazgatja, hogy Hollandiában a holland-India legfőbb parancsolója a kormányzó székben a zsidó Moresko, hogy Franciaországban Millerand-Strauss, Angliában Isaac, Montague, Samuel és Sassoon-Rothschild, Amerikában Marschall (az alelnök), Warburg és Brandeis, Németországban Rathenau és Gradnauer s végül Oroszországban természetesen a zsidó Trockij-Bronstein, Radek-Sobelsohn, Zinovjev-Apfelbaum uralkodnak: akkor szemünk előtt szemléltetn áll együtt az egész társaság, amely ma Európa népeit és országait kormányozza.”

Kereskedők és viszontelárusítók figyelmébe!

2 vagon olasz cérna érkezett, garantált 400 yardos la. márkák. Szállítunk legolcsóbb napi árban postai szétküldéssel.

Gutfried és Herskovits
Oradea-Mare, Piata Unirii 12. — Telefon 211.

HIREK

— **A királyi pár utazása Athénből.** Bukarestből jelentik: A fődvármestéri hivatalhoz ma utasítás érkezett, hogy az udvari vonatot küldjék Athénbe, mert a királyi pár rövidesen hazatér. Erzsébet hercegnő állapota ugyanis örvendetesen javult.

— **Anghelcsu miniszter ígérete a magyar tanároknak.** Bukarestből jelentik: Anghelcsu közoktatásügyi miniszter ma kihallgatáson fogadta gróf Széchenyi nagyváradi püspököt és a felekezeti tanárok küldöttségét, akik memorandumban kérték a minisztertől a felekezeti tanárok helyzetének javítását. A miniszter igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy kérésüket vizsgálat tárgyává teszi és tőle telhetőleg teljesíteni fogja.

— **Leégett Róma legnagyobb kórháza.** Rómából jelentik: Róma legnagyobb kórháza tegnap leégett. Ezidig megállapították, hogy a szerencsétlenségnek harminchárom halottja és több száz súlyos sebesültje van. Az anyagi kár többmillió líra. A pápa és a király egyenként ötvenezer lírát adományoztak a sebesültek részére. Viktor Emánuel király Velenóból való visszatérte után azonnal a borzasztó kórházéges színhelyére utazott.

— **Lengyelország belép a kisanantba.** Prágából jelentik: A Brünnben megjelenő „Lidove Noviny“ úgy értesül, hogy Skirmunt lengyel külügyminiszter bécsi tartózkodását arra fogja felhasználni, hogy véglegesen megállapodjék Lengyelországnak a kisanantához való csatlakozását illetően.

— **Szerencsétlenség a Renner-börnyárban.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt a Renner-börnyár egyik gépteremében. Králik Ferenc tizenhét éves segédmunkás miközben a kazán gőzelzáró csapját igazgatta, a transzmissziós-szjhoz ért, amely a magasba rántotta a lendítőkerékhez. A kerék, amely peronkét százötvenöt fordulatot tesz, másfél percig forgatta a szerencsétlen fiút. A munkások az első pillanatokban megdermedve bámulták a magasban forgó társukat és nem is tudtak a mentésre gondolni. Hosszu pillanatok múlva Györgypál Sándor műszaki gyakornok állította le a gépet és az esetről jelen volt dr. Farkas Mózes igazgató a mentőkért telefonált. A vérben fetrengő, csodálatos véletlen folytán életben maradt Králikot a mentők bekötötték és megállapították, hogy minden végtagja összetört. Králikot a klinikára szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség eljárást indított a szerencsétlenség okának megállapítása végett.

— **Állandó ucai harcok Irországnak.** Belfastból jelentik: Az ucai harcokban ismét három ember halt meg. Az a törekvés, hogy Irországnak a pártok kiegyenlítésével a teljes békét megteremtésük, a nagy ellentétben megújult.

— **Bukarestben építkezésre szorítják a telektulajdonosokat.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A növekedő lakáshiány a külföldön arra ösztönözte a hatóságokat, hogy a telektulajdonosokat kényszerítsék üresen álló telkeik beépítésére. A legkülönbözőbb rendszabályokhoz nyultak, amelyek közül az értékemelkedési adó mutatkozott a leghatásosabbnak. Hasonló intézkedésre határozta el magát most Bukarest város tanácsa is. A legutolsó ülésen elhatározták, hogy szabályrendeletet készítenek elő az üresen maradt belső telkek beépítésének kötelezettségéről. Akinek a város belterületén vannak telkei s azokat nem építi be, kényszeríteni lehet arra, hogy a telket olyanakk adjon el, aki kellő anyagi eszközökkel rendelkezik azok beépítésére. Egyelőre a tervezett szabályrendeletből semmi sem ismeretes, annyi azonban bizonyos, hogy ha az ilyen formájában megy keresztül, ha a lakáshiány enyhítésére nem is, különböző visszaélések elkövetésére alkalmas lesz.

— **Zsidó könyvtárakból nem hiányozhat S. J. Agnon regénye: És a megörbedt kiegyenesedik...**

— **Oroszország konzult küldött Bécsbe.** Wienből jelentik: Schlichter, a szovjetkormány új bécsi követe, átnyújtotta akkreditáló levelét Hainisch elnöknek.

— **Héber színelőadás Máramaros-szigeten.** Máramaros-szigeti tudósítónk jelenti: A Zsidó Nemzeti Szövetség máramaros-szigeti helyi szervezete által fenntartott héber elemi iskolának hitűnő tanítói, Turmann Ármán és Edelstein M. D. az iskola fiu- és leányököndékeinek a héber nyelvben való előrehaladásának dokumentálására, e hó 16-án, lagbaómer napján, héber nyelvű színelőadást tartottak a városi színházban. Az előadást Turmann iskolaigazgatónak a héber nyelv reneszánszáról szóló, szép előadásra vezette be. Ezután előadásra került a Szini Gyula színpadra átdolgozott „Hófehérke“ című gyermekmeséje, melyet Edelstein tanító külön elismerést érdemlő alapos tudással magyarból héberre fordított és bámulatos pedagógiai érzékkel tanított be. A szereplők közül első helyen kell kiemelnünk a címszerep személyesítőjét, Deutsch Rózsát, ki meglepő értelmességgel játszotta a nehéz szerepet. Kedves partnerei voltak Mózes Henrik, Goidl Jolán és a pöttöm Berkovits fiu. A gyermek-színjátékok az előadás keretében néhány előképet is mutattak be, ezek között valóságos látványosság-számba ment az aratók (Kacim) csoportja, amely a stilszerű háttérrel, a jelmezek korhűségével és a héber aratódallal Boaz és Rut történelmi nevezetességű aratójátékát elevenítette fel. Magánzámok is voltak műsoron, melyekben kintettek: Landmann Eszt három héber dal előnéklésével, Perl Piroha, szöke csöpp, ki egy Bialik-verset szavalt, Fuchs Józsi a „Tikun Chacot“ imajelenetet adta elő. Az Apsán gyerekek is kitűntek jó játékkal és a héber nyelvnek minden zökkenés nélkül való folyékony kiejtésével. De megérdemelné valamennyi gyermekszereplő, hogy névszerint megemlékezzünk róluk, mert mindnyájan jók, értelmesek, kedvesek és az itt-ott elárult félszűrségükben is bájosak voltak. A mindvégig sikerült előadás felejthetetlen, szép emléket hagyott a zsfolt ház közönségében, amely a Hatikva hangjai között hagyta el a színházat. (f. á.)

— **A kormány nem engedi be a magyar nyomdatermeket.** Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy semmiféle nyomdatermeket nem enged be Magyarországból. A magyar kormány ugyanis kitiltotta a romániai nyomdatermeket.

— **Leégett a bukaresti Vulkán-fémáruháza.** Bukarestből jelentik: Ma éjjel hatalmas tűz pusztított a Vulkán-fémáruháznál. A tűz a festőpavilonban keletkezett és hamar átharapódzott a többi épületre. A felhalmozott nyersolaj fejtobbant, ezért az oltás lehetetlen volt. A kár több millió.

— **Családi dráma hatvan lei miatt.** Micifer Mihály Kalányos-utca 1 szám alatt lakó monostori földműves egy házában lakott harminc éves fiával és annak feleségével. Az öreg Micifer tegnap este borogva érkezett haza és azzal gyanúsította fiát, hogy az asztalon felejtett hatvan leit ellopja. A fiu tiltakozott az apa rágalmai ellen, mire az öreg megütötte fiát. A fia le akarta fogni apja kezét, aki bicskát rántott, amivel fia combján több szurást ejtett. A mentők bekötötték az összesurkált Micifer Jánost, aki hibékült az ijedtében kijezanodott apjával. A hatóság eljárást indított Micifer Mihály ellen.

— **Megmentik a német lapokat.** Berlinből jelentik: A német gazdasági miniszter a napilapok olcsóbbá tételére május 1-től alacsonyabb vámilletéki osztályba soroztatja az újságpapírt. Ugyanezt a célt szolgálja az a kormányintézkedés is, amellyel a rostos szövetanyagok kivételére adott engedélyek egy részét visszavonták.

— **Komitácsi-betörés Romániába.** Bukarestből jelentik: Egy komitácsi banda ma éjjel megtámadta a román-bolgár határon levő Nastradin falut. Egy oszondó és két paraszterember megsebesült. A komitácisk a tehetősebb gazdákat és kereskedőket kifosztották és visszamenekültek Bulgáriába.

— **A külföldi kereskedelmi szerződés.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A kereskedelemügyi minisztériumban most készítették el azokra a tárgyalásokra vonatkozó aktákat, amelyeket a román kormány megbízottai folytattak Prágában, Varsóban és Bécsben kereskedelmi szerződés megkötése céljából. Minthogy az anyag legnagyobb része a gazdasági körökben élénk érdeklődésre tarthat számot, valószínűleg nyilvánosságra is hozzák a tárgyalások anyagát és jegyzőkönyveit.

— **A Pruth hajózási kérdése.** Bukaresti munkatársunk jelenti: Szak-körökben élénk vita tárgya most a Pruth hajózási kérdése. Amíg ugyanis, a Pruth Oroszország és Románi között a határt jelölte ki, nemzetközi folyó volt, amelyen élénk hajózási forgalom bonyolódott le. Természetesen mint nemzetközi folyó, szabad volt a hajózás minden állam hajója számára. Most azonban a Pruth megszünt nemzetközi folyó lenni, kérdés, hogy azok a jogok, amelyeket az idegen nemzetiségű hajók a szokásjog alapján nyertek, megszüntek-e minden formalitás nélkül, vagy nem. A román hajókon kívül görög hajók közlekedtek az utóbbi időben a Pruthon, néhány nap óta megjelent azonban rajta egy francia gőzös is, ami azt az aggodalmat keltette fel a román hajósok körében, hogy a román hajók az erős konkurencia miatt legközelebb kiszorulnak még erről a belső hajózási utról is. Néhány nap múltán megtörténik a döntés, amely szerint a Pruth román folyó, idegen gőzösök csak abban az esetben közlekedhetnek, ha eleget tesznek a román hajózási törvények erre vonatkozó előírásainak.

— **Házasság.** Benedek Helénkét Vértörősről eljegyezte Frankovits Henrik Bánffyhunyadi. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Budapestben megsemmisítik a román utleveleket.** A belügyminisztérium körlevelben értesített az összes prefektusokat, hogy a budapesti román konzulátus rengeteg utlevelet volt kénytelen elkobozni és megsemmisíteni, mert olyan egyének is kaptak utlevelet, akik nem román állampolgárok, sőt repatriáltak is. A minisztérium figyelmezteti a prefektusokat, hogy a jövőben nagyobb körültekintéssel járjanak el az utlevelek kiadásánál.

— **Végetért a nagyváradi gépgyári munkások sztrájkja.** Nagyváradról jelentik: A gépgyár és a vasöntőben szerda óta tartó sztrájk ma véget ért. Ardsleán Justin prefektus, Erdős Zsigmond igazgató és Vaska Todor munkaügyi felügyelő vezetésével ma tanácskozás volt, amelyen a munkások megbízottai előterjesztették a munkásság követeléseit. Erdős igazgató kijelentette, hogy husz százalék béremelésnél többet nem hajlandó megadni. Hosszas vita után a munkásság képviselői beleegyeztek az igazgatóság által felajánlott béremelésbe és így a sztrájk ma reggel végetért.

— **Orosz jogi fakultás Prágában.** Prágában esütörtökön kezdte meg működését az orosz jogi fakultás, melynek már több mint 300 hallgatója van. A fakultás tanári kara az Oroszországból emigrált legkiválóbb orosz jogászok sorából lett összeállítva s hallgatói szintén az emigrált orosz intelligencia tagjai közül kerültek ki.

— **Javitának a kommunista-per vádlottjainak helyzetén.** Bukarestből jelentik: Davidoglu tábornok ma látogatást tett a katonai fogházban és konstataulta, hogy a foglyok helyzete tényleg rendkívül súlyos. Elrendelte, hogy a bilincseket azonnal távolítsák el és egyéb könnyítéseket is nyújtsanak. Remélhető, hogy ez intézkedések következtében az éhségstrájk megszűnik.

— **A Bulgáriából kiutasított Wrangel-katonák Romániába jönnek.** Szófiából jelentik: A bolgár kormány kitiltotta az ország területéről az összes Wrangel-úsztöket. A tisztok egyrésze a szófiai román követségtől vendégjogot kért Románia területére tekintettel arra, hogy beszarabiai származásuk. Szász Wrangel-tiszt már Románia területére érkezett.

— **Németország nagykövetet küld Pétervárra.** Berlinből jelentik: A német kormány a legközelebb betölti a pétervári nagyköveti állást. Nagykövetnek von Kessler titkos tanácsost fogják ki nevezni. A szovjetkormány Hamburgban szándékozik nagykövetséget felállítani. (Lux.)

— **Közigazgatási főfelügyelőség lesz a belügyi reszort helyett Kolozsváron.** A május elsején feloszlott kolozsvári belügyi államtitkárság függő ügyeit most likvidálja Vararia vezérigazgató Junius elseje után, amikorra ezt a munkát be kell fejeznie, erdélyi közigazgatási főfelügyelőséget állítanak fel Kolozsváron. A főinspektorátus kevés személyzettel csak a legsürgősebb közigazgatási kérdésekkel és panaszok orvoslásával fog foglalkozni. A reszort Bukar-szbe rendelt tisztviselői nem akarják a belügyminisztériumban kijelölt állásukat elfoglalni.

— **Municipiát gyártó gépeket találtak Berlinben.** Párisból jelentik: A németországi szövetséges ellenőrzőbizottság egy berlini nagyvállalat pincéjében 300 municipiogyártó gépet, 100 gránátot, 1000 löfegyvert és nagymennyiségű municiót fedezett fel.

— **Palesztina földjét megismerheti, ha elolvassa Paneth Hermann utóirását: Utazásom a Szentföldön.** Megjelent a Kadima kiadásában. Ára hét lei. Rendelje meg az Uj Kelet könyvosztályában.

* **A Cimbora az erdélyi magyar gyermeklek legértelmesebb képes heti gyermeklapja.** Megjelenik hetenként vasárnap 16 oldal terjedelemben. Előfizetési ára egynevetre évré 40 lei. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, a Szabadsajtó könyvnyomda és lapkiadó r.-t. Szatmár.

* **Lakók, háztulajdonosok figyelmeztetés!** Az új lakbérleti törvény hiteles magyar fordítása szakszertő magyarázatokkal ellátva kapható a Fraternitas nyomdájában, Uj Kelet kiadóhivatalában (Brassai-utca 10), minden könyvkereskedésben és az Uj Kelet összes vidéki elárústitánál.

Bukófelken az osztrák kormány

Bécs, május 20. Az osztrák kormányválság teljesen akuttá vált. A költségvetési bizottság tegnapi tárgyalása a 120 millió hitelre való felhatalmazásról, lehetetlenné teszi a kormány további megmaradását. Késégtelenné látszik, hogy Schöber kancellárnak Génuból való visszatérése után az egész kormány headja lemondását.

Értesítés.

A clujj orth. Chewra Kadisa (Jehudith vezetőse slatt álo) kórházá élemező bizottsága f. hó 21 én vasárnap délután 3 órákor a Chewra Kadisa Szentlélek-utcai helyiségében rendkívüli értekezletet tart, melynek keretében fog egy évi működéséről beszámolót tartani.

Felkérjük mindazokat, kik a bizottsághoz pénzbeli, vagy természetbeni adományokkal hozzájárulnak, ezen értekezleten feltétlenül megjelenni szíveskedjenek.

Cluj, 1922. május hó.

A Vezetőség.

Viszonteladóknaak	
módjukban van nagy tétel	
☐	berendorfi ☐
☐	aluminium ☐
☐	főzőedény ☐
jutányos beszerzésére.	
Nagybani ár 60 L. kg.-ként	
☐	J. Wappner ☐
ház- és konyhadények	
nagy raktára Bukarest,	
☐	Cal. Victoriei 64
☐	str. Lipsicani 73

Amerika ajánlata olcsó h

Kolo:svár építési kérdé jutott. Hossz ros ismét ko a tervével, h in éget gyó Egy amerika yorki Fondat ajánlattal k Coanda mért volt elnökéne hogy tárgya vor hivatalos köreivel egy tésre vonatko

Coanda n lent Metes p értekezlet t város főtiszt is résztvette latat megbí Fondation C ros és a ma építkezéseke tatta az ame delljét, amel touból épít amely edd egész városo először Rom vizást kapo és más áll

Bukarestben ember kötöt Companyval pusztult do építésére is iamtól. A épi-ötársaság modernebbül onl európa finansozza szűtségs és az építkezés esnt husz é visszafizeti.

Egy ilyen géperővel ép alatt épül fe megikarítás az emberi r Franciaorszá kevés és 'dra kás, konyhá legmoderneb frankba kerü 35.000 leit te Romániában ofcsóbb lesz.

Metes pre nak terija ajánlatát, ny munkatársán amely termé jóváhagyásá

— A vár tus — pról tervéz felép kést, hogy a állapithassa. nyibe kerül tése, aszerint megállapítan husz száza Company tíz tőleges szám így is tíz sz mint ha he náuk.

— Ha a ményvel jár szerződést fo tótársasággal kást, összesen. Részvé tani a város val, mely je boesátani s a Fondation tostiték gyan a lakbéri fo társaság az husz éven b be fogja vá fizetési kötel lent Kolozsv hogy idővel és így a bé hozzávetőleg zalékkal kev a most meg szerint.

Amerikai építőtársaság ajánlata Kolozsvárnak olcsó házak építésére

Az Uj Kelet tudósítójától

Kolozsvár évek óta vajdó lakás-építési kérdése most újabb stádiumba jutott. Hosszas kísérletek után a város ismét komolyan foglalkozik azzal a tervével, hogy a kolozsvári lakás-építést gyökeresen megszüntesse. Egy amerikai építőtársaság, a new-yorki Foundation Company határozott ajánlattal küldte ki egyik tagját, Coanda mérnököt, a román szenátus volt elnökének, Coanda tábornok fiát, hogy tárgyalásokat kezdjen Kolozsvár hivatalos és nemhivatalos vezető-körével egy nagyarányú lakásépítésre vonatkozólag.

Coanda mérnök pénteken megjelent Metes prefektusnál, aki délutánra értekezletet hívott össze, amelyen a város főtitkarságán kívül szakértők is résztvettek. A new-yorki építőtársaság megbízottja előadta, hogy a Foundation Company hajlandó a város és a magánosok által terbevetett építkezéseket elvállalni. Be is mutatta az amerikai stílusú bérház modelljét, amelyet gépekkel és vasbetontól építenek. A new-yorki cég, amely eddig Franciaországban is egész városokat épített fel, most van először Romániában és már is megbízást kapott a kormánytól iskolák és más állami épületek építésére. Bukarestben a város és sok magánember kötött szerződést a Foundation Companyval, amely a háboruban elpusztult dobudzásai területét újjáépítésére is megbízást kapott az államtól. A mérnök előadta, hogy az építőtársaság nemcsak olcsóbban és modernebben dolgozik, mint más hasonló európai cég, de saját maga finanszírozza az építkezést. A cég a szükséges összeget dollárban bocsátja az építkezések rendelkezésére s a kölcsönt husz éven át kell részletekben visszafizetni, ugyancsak dollárban.

Egy ilyen vasbetonház, minthogy géppel építik, sokkal rövidebb idő alatt épül fel, tehát a munka és időmegtakarítás miatt olcsóbb is, mint az emberi munkával épült házak. Franciaországban, ahol az építőanyag kevés és drága, egy kétszobás lakás, konyhával és fürdőszobával a legmodernebbül berendezve 2700 frankba került, ami a mi pénzünkön 35.000 lejt tesz ki. De valószínű, hogy Romániában egy ilyen lakás felépítése olcsóbb lesz.

Metes prefektus, aki elfogadhatónak tartja a Foundation Company ajánlatát, nyilatkozott az Uj Kelet munkatársának a város tervéről, amely természetesen még a tanács jóváhagyására vár.

A város — mondotta a prefektus — próbaképpen több bérpalotát tervez felépíteni, egyelőre száz lakást, hogy az építkezés részleget megállapítsa. Ha tudni fogjuk, mennyire kerül egy vasbeton ház felépítése, aszerint fogjuk a lakbéréket is megállapítani. Az építkezési költség husz százaléka lesz a Foundation Company üzleti nyeresége. Hozzávetőleges számításal az építkezés még így is tíz százalékkal olcsóbb lesz, mint ha helybéli vállalatokra bízánk.

Ha a próba megfelelő eredménnyel jár, a város öt évre szóló szerződést fog kötni az amerikai építőtársasággal, hogy évenként 500 lakást, összesen tehát 2500 lakást építsen. Résztvénytársaságot fog alakítani a város lakosságának bevonásával, mely jelzáloghitelleveket fog kibocsátani s ezekkel a bonokkal fogja a Foundation Companyt fizetni. Biztosíték gyanánt az épülő házakat és a lakbért fogják lekötöni. A résztvénytársaság az általa kibocsátott bonokat husz éven belül egyenlő részletekben be fogja váltani. A dollárban való fizetési kötelezettség csak előnyt jelent Kolozsvárnak, mert remélhető, hogy idővel a lei értéke javulni fog és így a bérpaloták felépítése csak hozzávetőlegesen is legalább 30 százalékkal kevesebbe fog kerülni, mint a most megállapítandó költségvetés szerint.

Coanda mérnök egyébként tegnap délután irásba foglalta az amerikai cég ajánlatát, amelyet a prefektus azzal küldött át a városi tanácshoz, hogy a tervek tanulmányozására szak-

értői bizottságot küldjön ki. Ha ez a bizottság a Fondation Company építési tervét és ajánlatát elfogadhatónak találja, a próbaépítést azonnal megkezdik.

Zsidóvándorlás Bécsen át

A bécsi Palesztina-hivatal tizezer kontalant segített Palesztinába

Az Uj Kelet tudósítójától

Európa minden nagyobb városában és különösen a vasuti gócpontok helyein állandó működést fejtenek ki a Palesztina-hivatalok. Ezeknek a hivataloknak az a feladata és célja, hogy a palesztinai zsidó bevándorlást irányítsák és ellenőrizzék. Az angol hatóságok, konzulátusok és nagykövetségek hivatalos közlegkpen tekintik a Palesztina-hivatalokat és a beutazási engedélyeket, illetve vizumokat csak azoknak adják ki, akiket a Palesztina-hivatalok javaslatba hoznak. Az egyes nagyobb városokban működő Palesztina-hivatalok közül a legfontosabb a bécsi. Ennek működéséről szövi az alábbi pontos és statisztikai adatokkal illusztrált jelentésünk.

A bécsi Palesztina-hivatal

Igen érdekes adatokat tartalmazó jelentéséből a következőket közöljük:

Az osztrák hatóságokhoz való viszonyuk, valamint a tekintetbe jövő összes nagykövetségekkel és konzulátusokkal való összeköttetésünk most is, csak úgy mint mindig, a lehető legbarátságosabb.

A varsói, leMBERGI, BERLINI és TRIESTI Palesztina-hivatalokkal szoros érintkezésben állunk és gyakori körleveleinkkel igyekszünk Európa területén működő többi Palesztina-hivatalokkal is közelebbi érintkezésbe kerülni. Ettől függetlenül azonban a Palesztina-hivatalok konferenciáját, úgy amint azt a palesztinai emigrációs központ tervezi, sürgősen szükségesnek tartjuk, minthogy egy egész csomó szervezeti kérdést szabályoznunk kell és különösen az emigrációs transzport technikai része sok tekintetben módosításra szorul.

Tizezer bevándorló

1922 április elsejétől 1922 március 31-ig hivatalunk 2977 személynek szerezte meg az angol beutazási engedélyt Palesztinába. Ezek közül 2420-an egyedülálló személyek voltak, továbbá 164 család, összesen 557 lélekkel.

A bevándorlók közül férfi 2327, nő 650 személy volt.

Koruk szerint

15 évesek és fiatalabbak	170
20 évesig	588
30 évesig	1717
30-tól 50 évig	407
50 éven felül	95

Honosságuk szerint

Palesztinai honosok (tehát visszavándorlók)	473
Osztrák honosok	109
Csehszlovákiából	95
Magyarországból	101
Lengyelországból	1899
Ukrajnából	107
Romániából	68
Oroszországból	82
Egyéb országokból	43

Foglalkozásuk szerint

Gazdászok és földmivesek	928
Kézművesek	783
Kereskedők és iparosok	409
Szabadpályán lévőek (orvosok, ügyvédek, művészek stb.)	439
Foglalkozásnélküliek (asszonyok és gyermekek)	418

Vagyoni állapotuk szerint

20 fonton aluli készpénzzel rendelkeztek	1854
--	------

20 tól 40 fontig	473
40 tól 100 fontig	342
100-tól 200 fontig	277
200 tól 500 fontig	21
500 tól 1000 fontig	5
1000 fonton felül	5

A bevándorlók közül a héber nyelvet 56 százalék beszéli.

A bécsi Palesztina-hivatal tehát mint kiinduló pont kérekszámban 3000 bevándorlónak és mint keresztülutazási hely 7000-nél több Palesztina-bevándorlónak volt segítségére. Az összes Palesztina-bevándorlónak információkkal szolgált hivatalunk, ahol szükség merült fel jobb védelemben részesítettük őket és anyagi ügyeik rendezésénél (pénzátutalások Palesztinába, váltóügyek stb.) segítségükre voltunk.

Bécsben való tartózkodásuk ideje alatt, ami normális körülmények között nyolc-tíz napig tart, a Palesztina-bevándorlók nagyrésze a mi otthonainkban száll meg. Csak kevesen vannak olyanok, akik privát helyen vagy szállodákban laknak. Eszékszerint

három otthonunk van

és pedig egy férfi otthonunk 90 ágyval, egy női otthonunk 40 ágyval a városban, továbbá egy újonnan felszerelt nagy vidéki otthonunk összesen 150 ágyval Bécs környékén. Az utóbbit az elmúlt hónapokban nagyszabású bel- és külföldi gyűjtésekkel szerzett pénzzel rendeztük be és eddig csak provizórikusan használtuk, mostantól kezdve azonban rendes üzembe helyezzük.

A Palesztina-bevándorlókat Bécsbe való megérkezésük alkalmával állandó pályaudvari kirendeltségünk fogadja, mely kirendeltségünk többek között a vám és podgyásztovábbítás tekintetében is segítségükre van. Innen a városi fertőtlenítő intézetbe vezetjük őket, ahol huszonnégy óráig tartózkodnak és csak azután helyezzük el őket otthonainkban. Mielőtt tovább bocsátjuk őket Palesztinába, minden bevándorlót orvosilag megvizsgálunk.

Az orvosi vizsgálat

főcélja, hogy a Palesztinába vándorlók munkára való képességét megállapítsa. Az utközben megbetegedett chaluocok orvosi kezelését, amennyiben könnyebb esetek voltak, városi otthonainkban intéztük el, ahol egy-egy betegszoza van berendezve. A súlyosabb esetekben kórházi ápolást vettük igénybe, amikor a betegek egy része maga viselte a költségeket, másrésztnek költségeit a Palesztina-hivatal fedezte és végül sokat cionista orvosaink ingyen vettek kezelésbe. Két esztendő alatt a keresztülutazó Palesztina-bevándorlók közül összesen huszan igényelték kórházi kezelést. Ezek közül nyolcat meg kellett operálni, hatvanat pedig a már említett cionista orvosok vettek ambuláns kezelés alá.

Ingyenes étkezés

csak azokban az esetekben engedélyezünk, amikor a Palesztina-bevándorlók saját hibájukon kívül huzamosabb ideig voltak kénytelenek Bécsben tartózkodni és ennek következtében készpénzüket elfogyott. Ilyen eset volt 1921. évben a bevándorlási tilalom idején, amikor is 900-nál több Palesztina-bevándorló hónapokon keresztül kénytelen volt Bécsben várakozni.

Utazási engedélyt

1921 január elsejétől 1922 március 31-ig összesen 599 személynek adtunk. Az utazási segélyt kölcsön formájában adjuk a bevándorlónak, melyről kötelezően állítanak ki. Azok részére, akik csak mint keresztülutazó bevándorlók érintik Bécsen, csak kivételes esetekben adunk utazási engedélyt.

Általánosságban ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy azok a Palesztina-bevándorlók, akiket valamely más Palesztina-hivatal irányít Bécs felé, teljes utiköltségük birtokában legyenek.

Bécsben külön szervezet, „az ausztriai chaluocok szervezete” foglalkozik a bevándorló ifjuság

ipari és földmives kiképzésével,

mely munkában Palesztina-hivatalunk szintén tevékeny részt vesz, jelenleg tizenkét növendékünk van az állami távirászkiskolában, 20 növendék elektrotechnikus műhelyekben, 12 növendékünk lakatosműhelyekben, 25 növendékünk különböző gazdaságokon földmivesmunkát gyakorolnak és 40 növendéket építész munkára képezünk ki. Mindezeknek állandó lakásaik az otthonainkban van.

Az utóbbi időkben megkezdtük a kereskedelmi összeköttetés megalapozását Palesztina és az ausztriai kereskedelem között. Ezen a téren már eddig is kielégítő eredményeket értünk el és munkákat megszakítás nélkül folytattunk.

Bethlen gróf nyilatkozik Bratianuval való tárgyalásáról

Az Uj Kelet tudósítójától

Budapest, május 19. Gróf Bethlen magyar miniszterelnök fogadta egy nagyváradi lap szerkesztőjét, aki kérdést intézett hozzá Bratianu miniszterelnökkel való génuai találkozására vonatkozólag. A magyar miniszterelnök mindenekelőtt örömeinek adót kifejezést, hogy egy erdélyi magyar újságíró előtt nyilatkozhat a nyilvánosság számára, majd a következőket mondotta:

Bratianu miniszterelnökkel tett látogatásom nagyon kellemes benyomást keltett bennem. A román miniszterelnök ur azzal fogadott, hogy őszintén örül látogatásomnak, hiszen főként azért jött el Románia képviselőléte Génuába, hogy az európai államok miniszterelnökeivel és főként Magyarországgal kormányelnökével találkozhassék és eszmecsere folytathasson. A magam részéről szintén örömmel adtam kifejezést találkozásunk felett, mert súlyt helyezek arra, hogy a génuai konferencia befejezése után Magyarország és Románia között olyan gazdasági közeledés jöjjön létre, amely egy mindkét félre szükséges kereskedelmi egyezményre vezessen és a két állam közötti viszonyt a lehető legjobbra tegye. Az volt az impresszióm, hogy Bratianu hasonló óhajokat táplált s így megvan a reményünk arra, hogy a gazdasági közeledés mindkét fél érdekében kielégítő módon el is lesz érhető.

Magyarország külpolitikai helyzete

Budapest, május 20. Génuai jelentések alapján az „United Press” azt írja, hogy Magyarország külpolitikai helyzete jelentékenyen megjavult. Magyarország felvétele a népszövetségbe rövidesen megtörténik. Zürichből érkezett távirati értesítés szerint a semleges államok, ezek között elsősorban Svájc, fog közbenjárni, hogy Magyarországot felvegyék a népszövetségbe.

Károlyi hazaárulási pere

Budapest, május 20. Károlyi Mihály hazaárulási perének tárgyalását tegnap folytatta a bíróság. Károlyi jogi képviselője bemutatta védenésnek két levelét, melyben a forradalom vezére kijelenti, hogy ha vagyont a bíróság feloldja a zár alól, úgy azt teljes egészében közkeletre adományozza. Ezzel politikai szereplésének jóhiszeműségét kívánja bizonyítani. Végül a védő bőven értekezett a hazaárulás fogalmáról és kijelentette, hogy Károlyi nem követett el bűnt hazája ellen. Amit tett, azt a történelem parancsának ellenállhatatlan hatása alatt, az összeomlás feltartóztatása érdekében tette. Károlyi jogi képviselője kérte a kincstári keresetnek elutasítását. A tárgyalás még tart.

nagykövetet küld... jelentik: A német... betölti a pété... Nagykövetség... fogják ki... Hamburg... feláll...

asi főfelügyelő... helyett Kolozs... felosztott kom... függő... vezér... után, amikor... fejeznie, erdélyi... állítanak... köv... köz... panaszok... a resort... nem... ki...

ártó gépeket talál... jelentik: A... ellenőrzési... vállalat pincében... 100 gránátot... nagymennyiségű...

ldjét megismerheti... Hermann utca... földön. Megjelent... Ára hét lei. Ren... tányosváltójában.

az erdélyi magyar... masabb képes heti... tenek hetenként... edelemben. Előfiz... évre 40 lei. Mutat... küld a kiadóhiva... könyvnyomda és...

ajánlások figyel... rietti törvény hiteles... akaszori magyar... ató a Fraternitas... kiadóhivatalában... minden könyvkeres... Kelet összes vidéki

az osztrák kormány

Az osztrák kor... akutá vált. A... tegnap... hiteltre való... teszi... megmaradását... szik, hogy Scho... Génuából való... egész kormány

ülés.

ewra Kadisa (Jehu... tó) körház él... 21 én vasárnap... a Chowra Kadisa... rendkívüli... keretében... beszámolt

okot, kik e bizott... gy természetben... járulnak, ezen ér... megjelenni szíves...

A Vezetőség.

adók... nagy tétel... nism... özedény... szerzésére... 50 L. kg.-ként... pper... háedények... Bukarest... 64... scani 73

KÖZGAZDASÁG

Ronkurrens nélkül marad a román petróleumipar

A nehézségek ellenére is emelkedik a termelés. Külföldi tőke és egységes vezetés

— Az Uj Kelet bukaresti munkatársától —

Bukarest, május 19. A „Monitorul Oficial” legutóbbi számában megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyv szerint az egyik petróleumvállalatnak megengedték, hogy néhány ezer tonna olajat hozzon be az országba, mert folyékony tüzelőanyagban, amelyet az ország eddig csak kivitt, katasztrófális hiány mutatkozik. Bizonyos petróleumtermékekben a hiány olyan nagy, hogy amikor a király a minap Athénbe akart utazni egy torpedónaszádon, a hajó teljes kilenc órással késéssel indulhatott csak el a kikötőből, mert nem volt annyi olajkészlet, amellyel az egész utat megtette volna és a legnagyobb nehézségek árán lehetett csak annyi olajat szerezni, amennyire szükség volt.

Ezek a hírek a legkülönbözőbb kommentárokat adtak alkalmat a külföldi sajtóban a román petróleumtermelés és annak teljesítőképességére vonatkozóan. Kérdést intéztünk az egyik petróleumvállalat vezetőjéhez, aki a román petróleumtermelésről a következő felvilágosítást adta:

— A román petróleumtermelés nem hanyatlott. A kedvezőtlen termelési körülmények és pénzügyi viszonyok nem alkalmassak arra, hogy a termelést erősebben fokozzuk. A napi termelés mostanában nem haladja meg a 350—360 vagonat. A legközelebbi időben azonban némi fellendülésre számíthatunk, mert egyes telepeken nagyobb fúrások közelednek befejezésükhöz. Baicoiban három szonda, Moreniben egy, a Steaua és Dacia Romana telepein szintén egy, vagy két szonda készül el, amelyek sokkal erősebb termelésre lesznek képesek, mint az állandó kutak. A múlt hónapban a termelés 110.000 vagon volt.

— Akadálya volt a termelés fokozásának az is, hogy az utóbbi időben a fúrásokhoz szükséges oszlopok és kőszülékek kifogytak és régi anyagot kellett használni. A vállalatok azonban régebben nagyobb mennyiségű anyagot rendeltek meg Németországban és Angolországban, amelyek a minap már megérkeztek és nemcsak a vállalatok között szétosztásra kerülnek. Ezzel aztán az idei szezon szükséglete teljesen fedezve van.

— A termelés tulajdonképpen nemcsak fedezi a szükségletet, hanem exportra is jut belőle. A kormány azonban nyersanyagot — nagyon helyesen — nem enged kivinni, hanem lehetőleg finomított petróleumterméket. Nem gondoskodik azonban arról, hogy a finomított zavartalanul és akadálytalanul dolgozzanak. A finomított nem kapnak kellő vagonot, részben mert nincsen elegendő az országban és magas bérleti díjakért külföldről kell kölcsön kérni, másrészt mert a vagonelosztás újabb megállapított módja sem felel meg a követelményeknek. Így a finomítottok ciszternái állandóan tele vannak és néha napokig nem tudnak dolgozni, mert a kész gyártmányokat nem tudják elszállítani és nincs a finomított anyagot hová tenni. Könnyebbülést fog szerezni a harmadik petróleumvezeték, azért ajánlották fel a petróleumvállalatok a kormánynak, hogy az állam rendelkezésére bocsátják a megépítéshez szükséges összeget.

— Az exportnak különben most a legszebb kilátásai vannak. A külföldről egymásután érkeznek a legelőnyösebb ajánlatok különösen könnyű benzinnre. Jugoszlávia és Csehszlovákia szükségletének igen jelentős részét fedeznénk nálunk, ha a kormány nem nehezítene

meg különböző jogcímeken a kivitelt. Még így is emelkedő tendenciát mutat a román petróleumexport. Az idei év első három hónapjában 93.066 tonnát tett ki az előző év 58.278 tonnájával szemben, tehát az emelkedés 37.788 tonna, ami igen magas százalékos emelkedésnek felel meg.

— Bármilyen kedvezőtlenek is a körülmények a külföldi tőkeérdekeltségnek a román petróleumvállalatokba való bevonására és bármennyire is elkövet a mostani kormány mindent, hogy a külföldi tőkét távolítsa az országtól és minden petróleumföld kihasználását belföldi tőkének biztosítsa, a külföld egyre inkább érdekli a román petróleumvállalatok iránt. Főként azért, mert az angol-orosz petróleum-szerződés a konkurrenciát egy esztendő múlva lehetetlenné teszi, mert az orosz petróleumforrások a francia-belga pénzcsoportok kezéből az amerikai és angol trösztök hatalmi körébe jutottak. Ezért a francia tőke a romániai petróleumvállalatokban keres támogatást a fenyegető konkurrenciával szemben. A „Consortium de Nord”, egyike a legnagyobb petróleumvállalatoknak, amely eddig csak a galíciai telepeken volt érdekelt, lépéseket tett, hogy megvesse lábát Romániában. Sikerült is néhány vállalattal kapcsolatba kerülnie és legközelebb már teljes üzemen megindul a termelés azokon a telepeken, amelyek a franciákkal érdekközösségbe léptek. Az egységes vezetés természetesen a vállalatok előnyére válik, ami annál is fontosabb, mert a román petróleumnak eddig a galíciai volt a legveszedelmesebb ellenfele, amely amióta egységes vezetés alá került, megszünt konkurrenciát lanni.

Belföld

(x) Megkönnyítették a husszállítást. Bukaresti munkatársunk jelenti: A főváros hussal való ellátása eddig rengeteg nehézségbe ütközött. A mészárosok elsősorban az erdélyi marhakitvel megszüntetését kérték, azt állítva, hogy azért nem tudnak marhákat vásárolni, mert a csatolt területek minden marhatelesége a külföldre kerül. Eldíj minden kérésüket teljesítették, de a husellátás terén vajmi kevés javulás mutatkozott, mert a szállítási viszonyok nagyon hátráltatták a főváros ellátását. Az államasutak vezérigazgatósága most újabb intézkedést fogantatott. Elrendelte, hogy a husszállítványok esetén, amelyek a városok fogyasztásának fedezésére vannak szánva, az állomások táviratilag kérjék a szükséges vagonokat, amelyeket az igazgatóság soron kívül,

szintén távirati intézkedéssel bocsát rendelkezésükre. Hus és előállatot, amelyek ugyanezt a célt szolgálják, a személyvonatokhoz csatolt vagonokban szállítják.

(x) A hagyma és burgonya konfingentálási kvótáját pénzzel lehet megváltani. Bukarestből jelentik: Az iparügyi minisztériumban az export-import bizottság ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a hagyma és a burgonya kivitelénél az exportörök nem kötelesek a szállítmányból a belföldi szükséglet fedezésére kikötött mennyiséget természetben átadni az államnak, hanem a piaci árak kétszerese szerint pénzzel megválthatják azt.

(x) A kisüstön főzött pálinka eladásához nem kell italmérségi engedély. A pénzügyi reszorttól nyert értesülésünk szerint a pénzügyminisztérium értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a gyümölcsből főzött pálinka eladása végett a szőlő- és szilvákertek tulajdonosainak és bérliének nincs szükségük italmérségi engedélyre, abban az esetben, ha a termelés helyén adják el a pálinkájukat. Ezek még a másoktól vásárolt gyümölcsből főzött pálinkát is engedély nélkül hozhatják forgalomba. Italmérségi engedélyre csak azoknak van szükségük, akik saját termelésük kétszeresét meghaladó mennyiségű pálinkát hoznak forgalomba. Azoknak, akik saját termékkel együttesen tíz hektárnál több pálinkát adnak el, italmérségi engedélyt kell kérniük.

(x) A tőzsdeügynökök sztrájkja miatt nyolc napra bezárták a bukaresti tőzsdét. Bukarestből táviratozzák: A tőzsdeügynökök sztrájkja miatt az itteni tőzsdét nyolc napra bezárták. Az ügynökök megbízottai és a tőzsdetanács között a tárgyalások folynak.

(x) A gabona kiviteli vámjá. A pénzügyminisztérium körrendeletet küldött a vámállomásoknak, amelyben közli a gabona új kiviteli illetékeit. A rendelet közli a vámilletékek lei — arany — külföldi valuta egyenértékének jegyzékét is. A gabonavámok leiben és 100 mázsánként a következők: zab 10.000, tengeri 1500, bab 3000, korpá 1200, borsó 2500, buza 16.000 és buzaliszt 30.000 lei. Aranyban a díjak a következők: rozs 370, tengeri 50, bab 112, árpa 75, zab 75, borsó 93, buza 595, buzaliszt 1110. Magas valutájú országok: Franciaország, Svájc, Anglia, Egyesült Államok, Csehszlovákia, Spanyolország, Hollandia, Görögország, Törökország és Belgium.

(x) Az új kereskedelmi szerződésekbe gondoskodnak a borkivitelről. Bukarestből jelentik: Ismeretesek azok a nehézségek, amelyek miatt a romániai borkivitel az utóbbi időben megcsappant. Ennek oka elsősorban az,

hogy a külföldi államok a bort a luxus-cikknek közé sorozták és így magas vámokat róttak ki. Tekintettel arra, hogy Romániában még nagy borkészletek állnak a kiviteli rendelkezésre, a földmivélsügyi miniszter javaslatára a minisztertanács utasítani fogja a szakminisztereket, hogy a lejárt és most megújítás előtt álló kereskedelmi szerződésekben biztosítsák a bor kivitelének lehetőségét.

Külföld

(x) Bécsi tőzsde deficitje. Bécsből jelentik: A tőzsde deficitje a múlt évben 11 millió koronára rugott. A folyó évi költségvetés százmilliónyi deficitet irányoz elő. A hiányt az újjonnan belépő tagok tagdíjainak fel-emelése által akarja a tőzsde igazgatósága fedezni.

(x) Munkaadóköziség Angliában. Londonból jelentik: Az angol munkaadóköziség száma áprilisban 1,718.000 volt. E szám két hét alatt huszonegyezerrel csökkent.

(x) A cseh ipar válsága. Prágából jelentik: A csehszlovákiai gyáripárosok szövetségének jelentése szerint az évi márciusban nyolcszor annyi csődöt jelentettek be, mint a megelőző év márciusában. A bíróságok kívüli egyezségek száma ötvenháromezre a tavalyinak. Áprilisban a munkaadóköziség száma meghaladta a hatvanazretet a tavaly 53 ezer harmincegyezrettel szemben. Az export felére csökkent.

AZ UJ KELET

könyvosztályt létesített, hogy ezzel is hívegye részét a zsidó műveltség terjesztésében.

Az olvasás zsidó tradíció!
A zsidóság a könyv népe!
Ismeri a zsidó irodalmat?

Mindenkinek el kell olvasnia a Kadima kiskönyveit

1. Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben.
2. Kaczár Ilés: Gólem ember akar lenni.
3. Giszkalay János: A titok. Egyes kötet ára 10 lei. A három kötet együtt 25 lei.

A zsidó élet problémáit fejtegeti

1. Sch. Gorelik: Cion és Golusz..... ára 6 lei
2. S. Werner: A zsidók jövője ..... ára 8 lei
3. Frigyes Lajos: A zsidók természetrajza..... ára 15 lei. A három kötet ára 25 lei.

Max Nordau,

a cionizmus nagy költőjének művei:

1. Doktor Kohn ..... ára 20 lei
2. Mesék ..... ára 15 lei. A két kötet együtt 30 lei.

Az árak június 5-ig bezárólag érvényesek!

Siessen! Rendelje meg az Uj Kelet könyvosztályánál Cluj, Str. Baron L. Pop

10.

Mindenemű bádigos és vízvezeték szerelő munkákat legolcsóbban ugyhben, mint vidéken vállal 1298

Frisch Samu

Cluj, Cal. Motilor (v. Moarstoru-) 143.

Kereskedők figgelmébe!

Allandóan nagy raktár harisnya, rövid, galanterie és acéláruban. D. M. C. himzöpamut. Garantált 400 gardos (kutyafejű) cérna.

Glória nagykereskedés Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. Széki-palota. Interurban telef. 549.

TUNGSRAM

Ha gyorsan kiszolgált, jó tűzifát akar, forduljon a Frenkel-fatelepehez (volt Jancovitz és Tsa) Strada Apriaiaorelor (Gyufagyár-u.) 13. Telefon 2-90, 4-01, 2-64.

Vasárnap déle
Péter 30
Rendes

Vasárnap d. u.
vendéj

Vasárnap este
retüj
vendéj
Napi bé

Hétfő: A rei
donság,
dégjáték
Napi bé

Kedd: Carmen
bérlet 2
nézőtér

Szerda: Falu
játék.)
rubikon.
Berky I.
játékára
bérlet 1

Csütörtök d. u.
donság,
Csütörtök este
gője. (G
Gozon (G
mier-hel
D.)

Péntek: Profes
Premier-
bérlet, 8

Szombat d. u.
jusági el
Előadó: J

Szombat este
2-orszo
bérlet 1

Vasárnap d. u.
10-edsze

Vasárnap este
(Detektiv
Napi bé

Hétfő: Sherlock
helyárak

A műsorra tü
megváltat

Professzor
tüze Bárd O

háromfelvoná
urnak a promie
folynak a prób

A főszerepeket
Margit, Leackó
Táray Ferenc,
Vilmos, Szakác

Leövey fogja j
lesz az utolsó
rendes helyáral

ismétlik a Prof

Hirdessen

Industria M

Fabrica prim

articlu de lux

România-Mare

Telefon Nr.

0000 Bördisz

Bőraru Ipar

Nagy-Románia

diszmű és bő

(Szatmár), Gu

irati cím: Bő

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

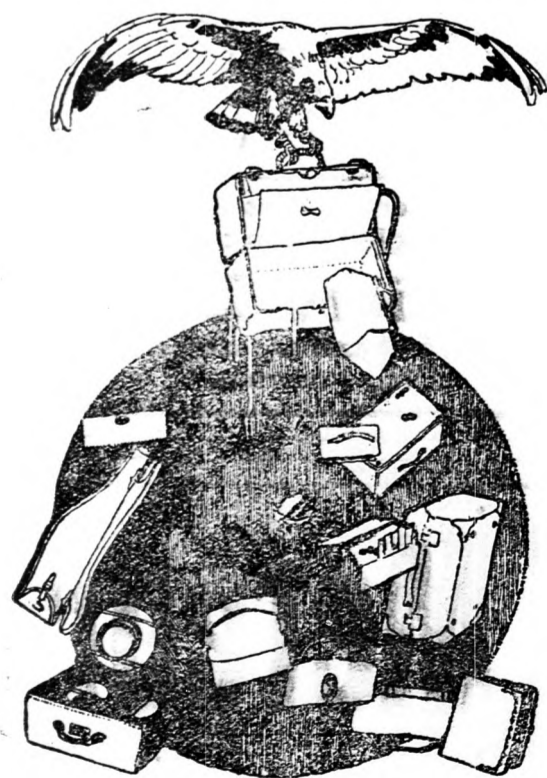
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Matiné. (Ujvári Péter 30 éves írói jubileuma alkalmával. Rendes esti helyárral.)
 Vasárnap d. u.: A vig özvegy. (Tompa Béla vendégjátékával. Olcsó helyárral.)
 Vasárnap este: A reichstadti herceg. (Operett-ujdonság, 2-odszor. Tompa Béla vendégjátékával. Premier-helyárral. Napi bérlet 145. szám A.)
 Hétfő: A reichstadti herceg. (Operett-ujdonság, 3-adszor. Tompa Béla vendégjátékával. Rendes helyárral. Napi bérlet 146. szám B.)
 Kedd: Carmen. (Opera-helyárral. Operabérlet 20. szám. Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
 Szerda: Falu végén kurtá kocsmá. (Énekes játék.) A főpróba. Rendez-vous. A rubikon. Ezenkívül kabaré-számok. Berky Lili és Gözon Gyula vendégjátékával. Premier-helyárral. Napi bérlet 147. szám C.)
 Csütörtök d. u. 3-kor: Sárga keztyű. (Uj-donság, 3-adszor. Olcsó helyárral.)
 Csütörtök este: A fenséges asszony kérése. (Operett-repriz. Berky Lili és Gözon Gyula vendégjátékával. Premier-helyárral. Napi bérlet 148. szám D.)
 Péntek: Professor ur. (Uj-donság, először. Premier-helyárral. Utolsó premier-bérlet, 30. szám.)
 Szombat d. u. 3-kor: Zsidónő. (Utolsó ifjúsági előadás igen olcsó helyárral. Előadó: Kőszegfalvi Pál tanár.)
 Szombat este: Professor ur. (Uj-donság, 2-odszor. Rendes helyárral. Napi bérlet 149. szám A.)
 Vasárnap d. u. 3-kor: Kis grizett. (Operett-ujdonság 10-edszer. Olcsó helyárral.)
 Vasárnap este: Sherlock Holmes kalandjai. (Detektív-dráma. Rendes helyárral. Napi bérlet 150. szám B.)
 Hétfő: Sherlock Holmes kalandjai. (Rendes helyárral. Napi bérlet 151. szám C.)
 A műsorra tüzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztárában.

Professor ur. Péntek estére van kitűzve Bárd Oszkár új, izgalmas monettű háromfelvonásos drámájának, a Professor urnak a premierje. A darabot szorgalmasan folynak a próbák az igazgató vezetése mellett. A főszerepeket Poór Lili, Baróti Erzsébet, Izsáky Margit, Laczkó Aranka, Mihalósy Margit, Táray Ferenc, Forgács Sándor, Lengyel Vilmos, Szakács Andor, Izsó, Nagy Gyula, Leóvey fogja játszani. A pénteki premier lesz az utolsó premier-bérlet. Szombaton rendes helyárral s napi bérletben megismétlik a Professor ur előadását.

Hirdessen az UJ KELET-ben!

Industria Marfurilor de piele S. A.

Fabrica primă și cea mai mare de articlu de lux de piele și de cufări în România-Mare, Satu-Mare, Gubasin. Telefon Nr. 6. Adresă telegrafică: 0000 Bördisműgyár Satumare. 0000

Bőráru Ipari Részvénytársaság

Nagy-Románia első és legnagyobb bőrdíszmű és bőrdarugyára. Satu-Mare (Szatmár), Gubaszin. Telefon: 6. Távirati cím: Bördisműgyár Satumare.

Valutapiac május 20-án

TŐZSDÉK	Lej	osch kor.	márka	fran. frank	svájci frank	lira	osztr. kor.	magy. kor.	font sterl.	dinár	leva	langy-márka	dollár	holl. forint	török font	svéd kor.
Bukarest valuta deviza		278	5150	1310	27	740	175	1950	623	202	100	375	142		98	
Bécs valuta deviza	67	198	331250	888	1890	510		1230	437	351250		242	9850	3850		
Prága valuta deviza			1780	475	1001	268	59	672	2133	7605	3840	128	5255	2031		
Berlin valuta deviza		573		478	1006	271	6275	672	2134	7605	3965	128	5375	2035	6053	
Zürich valuta deviza		99750	175										29650			
Paris valuta deviza	7 ⁵ / ₈	21 ¹ / ₈	3 ³³ / ₃₂		21125	56 ¹ / ₈			4910				110350	11550		
Budapest valuta deviza	555	1540	275		4150	813			3600	1133		19	808	317		

Stern József és Testvére

Kefegvár Rt. Debrecen.
 Elvámolt raktára és vezérképviselete egész Románia területére 1326
Rózsa Rezső cégnél
 Oradea-Mare, Nagypiac-tér 5.
 Vidéki megrendelések postán eszközöltnék

Feuerstein I.
 textil, kötött és rövidáruháza
 Cluj, Str. Reg. Maria 12.

Üzletáthelyezés!
 Értésítjük tisztelt üzletfeleinket, hogy üzletünket Zöldfa-utca 8. szám alá (Komlós Testvérekkel szemben) helyeztük át, hol az legnagyobb méretű május hó 10 én megnyitottuk.

Bium Testvérek
 rövidáru nagykereskedők, Nagyvárád. Telefon 703.

Freyoli Raglán
 gumiköppeny
 1320 divatöltöny
Neumann M.
 cégnél,
 Cluj, Piata Unirii (Fötér)

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
 CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Xenofon (Szappan-v.)

Gyárt és állandó raktár mindenféle ékszerárugyban. Vállal briliáns munkákat javításokat és alakításokat. Valódi és hamis ékkövek. Fogászati arany és forrasztó, huzalok és lemezek arany és ezüsten. Nemesfém beváltó!
 Telefon int. 2-13. — Sürgőny cím: „Juvsere Cluj“ 1275

Utlevéleket 48 óra alatt láttamoz. — Felvesz hirdetések és fényreklámhirdetéseket. Fodrászokat elvégez „RECLAMA“, Piata Unirei 2917-1

Eisenstädter Fülöp volt Lakatos-áruháza
 Str. Reg. Maria v. Deák Ferenc-u. 13.
 Március 15-től április 15-ig reklám napi árai

Gumilabda ..... 4 lejtől feljebb
Gyerekkocsi ... 200 „ „ „
Porcellán csögre... 8 „ „ „
 Bor és pálinkás szervizek ... 16-75 „ „ „
 Husvétii cikkek óriási választékban. Galanteri és nürnbergi cikkek nagyban eladása 1274

Schönberger, Spitz & Co. Oradea-Mare—Nagyvárád
 Nagypiac-tér és Reáliskola-u. sarok
 Kötött-, szövött-, rövid- és norinbergi áruk nagykereskedése
Olcsó árak!
 1352

MODERN ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
PÉCHY és TÁRSA
 készíti a legszebb tükröket és butorüvegeket minden méretben és mennyiségben
 Oradea-Mare (Nagyvárád) Strada Saguna (Kapacinus-u.) 20. 0000000000000000 1381
Ujrafoncsorozás! Kérjen árajánlatot!

ENGROSISTAK PROGRESS
DETAILISTÁK
 legolcsóbban vásárolhatnak a 1312
 rövidáru import cégnél
 Oradea-Mare Nagypiac-tér 5

Kepes Elek orvosi kölszerész
 Oradea-Mare, Sas-passaža
 Ajánlja saját készítmengű sérvkötőit, haskötőit stb.
 Női és férfi övszerek nagyraktára 00000

GRÜNWALD-ÜVEGCSISZOLDA ÉS TÜKÖRÁRUGYÁR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALAT
 ORADEA-MARE, STR. GERLICZY 16
 Tükröveg megérkezett!
 Ujrafoncsorozás I I I I
 Finntükrök raktára I I I
 Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek

Eldírákos hitelesített űrmértékek
 nagyban gyártása 1296
GRÜNWALD JAKAB
 villanyerőre berendezett gyárában legutányosabban szerezhetők be. Ugyanott konyhat felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Ne vásároljon
 rövid-, bazár-, galanteri- és játékarut, amíg fel nem keresi
Feiner Testvérek
 elismert, olcsó lerakatát
 Cluj, Unió-u. 11. bent az udvarban.

Táblalámpák minden méretben, lámpaárut, kristályféhér lámpacső és csiszolt üvegárukat, demijonokat raktárról azonnal szállítunk 1282
Ausländer Testvérek
 Cluj—Kolozsvar, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39. Telef. 9-54.
En-gros! **En-detail!**

Bárdos Jenő
 (Au Bon Gout) Fötér 4.
 Összes párisi szövet, selyem, kabát, toilette és divatujdonságai 1282 megérkeztek.
 Telefon: 917. **Olcsó árak!**

Cipő
ujdonságok
érkeztek!
 a világhírű
Bata
 cipőgyári lerakatába, Cluj, Fötér 9.
 Női, fehér vászoncipők ezelőtt 199—, most 169.—
 0000 Garantiált minőség! 0000
 Eladás eredeti gyári árban!

ficitje. Bécs-otjtje a mult ra rugott. A százmilliónyi nyt az ujedijainak felde igazgató.

Angliában. gliai munkan 1,718.000 huszonegy-

ga. Prágából gyáripárosok riat ez évi i esődöt je- ző év már- vüli egyez- a tavalyinak. iliek száma a tavaly öszi. Az export:

ET
 zzel is hívegye erjesztésében.

adició!
 népe!
 lmat?

asnia a
 gveit

nemzet

mber akar

tok.

lei.

25 lei.

fejtegeti

ára 6 lei

ára 8 lei

ára 15 lei

25 lei.

u,

ek művei:

ára 20 lei

ára 15 lei

30 lei.

g érvényesek!

az Uj Kelet

Cluj,

op

vizvezeték

ban ügyhely- 1298

Samu

stori-u.) 143.

Aprinjoardor

30, 4-01, 2-63.

SPORT

Futballmérkőzések a lupényi szerencsétlenek javára

- Az Uj Kelet tudósítójától -

A mai vasárnapon Kolozsvárt eldöntésre kerülő futballmérkőzések a jótékonykodás nemes célja érdekében állították sorompóba az egyesületek játékosait. A mérkőzések teljes tiszta hasznát a lupényi bányaorobbanás áldozatai hátramaradtainak felségélyezésére fordítják a kolozsvári sportegyesületek, bizonyosságul annak, hogy a humánus kötelességek teljesítését a testedés hívei is kötelezőnek tekintik.

A kolozsvári kerületben a mai vasárnapon a következő mérkőzések kerülnek eldöntésre:

Kolozsvár. Rendező: a labdarugószakosztály.

Kispálya: délelőtt 9-11. KAC ifj.-CFR ifj. bajnokság.

Kispálya: délelőtt 11-1. Victoria ifj.-Haggibbor ifj. bajn.

Kispálya: délután 3-5. Haggibbor II.-KMTE II. szöv. dij.

Kispálya: délután 5-7. KKASE II.-Victoria II. szöv. dij.

Nagypálya: délután 1-3. TSC-KMTE II. o. bajnoki.

Nagypálya: délután 3-5. Ujságírók-Nyomdászok, barátságos.

Nagypálya: délután 5-7. I. osztályu kombinált, jótékony célú barátságos mérkőzés, a lupényi katasztrófa özvegyeinek és árváinak felségélyezése javára.

Aranysgyéres: Concordia-DMTE II. o. bajnoki.

Szamosujvár: Sparta-Unio II. o. bajnoki.

Torda: Törekvés-MCFR II. barátságos.

Az ifjúsági bajnokságban a KAC győzelme várható a kolozsvári vasutas csapattal szemben. A Haggibbor és Victoria ifjúsági együttesének, amely a két legjobb és legerősebb kolozsvári ifjúsági csapat, találkozója igen érdekessé és nívósá válik. A Haggibbor erősen ambicionálja, hogy a husvétii díjmérkőzésen szenvedett vereségéért revánsot vegyen a Victorián.

A szövetségi díjért tartandó mérkőzések valószínű győztesei a Haggibbor és a KKASE II. csapatai lesznek.

A délutáni sportprogramot a KMTE és a TSC II. oszt. bajnoki mérkőzése nyitja meg. A kolozsvári munkáscsapat győzelmének elmaradása a meglepetés erejével hatna.

Az ujságírók és a nyomdászok mérkőzése inkább szórakoztató jellegű és nem bír komoly sportértékű játék kritériumaival.

A főmérkőzést a kolozsvári II. válogatott csapatnak a kombinált együttesel való találkozója nyitja. A II. számú kombinált csapat a következő felállításban játszik: Harmati, Kinizsi, Lazarovits, dr. Nászta, Végh Kami, Mendelsohn, Farkas, Vinczi, Barabás II., Barabás I. és dr. Welsér István.

A kombinált csapatban a következők játszanak: Bacsoni, Bázza, Wesel, Chifor, Gerő, Derzsi, Nyul, Roményi, Pollák, Kaucsár és Somlyai.

A szünetek alatt a CFR zenekara nyújt szórakozást.

Tordán a marosvásárhelyi CFR második csapata méltó ellenfele lesz a Törekvésnek.

Szamosujvárt a Sparta biztosan fog győzni a dési Unio felett, amely — értesülésünk szerint — csak második csapatát fogja szerepeltetni hátralévő bajnoki mérkőzésein.

Aranysgyéresen a Concordia és a DMTE másodosztályu bajnoki mérkőzésen egyenlő erejű csapatok találkoznak. Az eldöntetlen eredmény látszik valószínűnek és teljesen kizártnak tartjuk, hogy a Concordia megismételhetné az őszi szezonban elért 5:2 arányu győzelmét a feljavult dési munkáscsapattal szemben.

Labdarugás

Hanyag a fegyelmi bizottság. A kolozsvári játéktegyeztetés ellenőrző-

bizottság nagyon rossz példát statuál a játékosoknak a fegyelem és sportszerűség tekintetében. Második hete, hogy különböző okok miatt nem tartja meg ülését. Jordáky Lajos, a lemondott előadó utódját még mindig nem választották meg és a Comitetul Regional részéről is csak annyi intézkedés történt, hogy a Bukarestbe távozott dr. Lencula helyett dr. Mitter Valér orvost nevezte ki ötödik tagnak. A fegyelmi bizottságnál az elintézetlen ügyek egész sorozata vár megoldásra. Egyes játékosok hónapok óta vannak tétlenségre kárhoztatva, csak azért, mert a fegyelmi bizottság belső harmóniája megrendült. A Comitetul Regional saját tekintélye érdekében sürgősen kell, hogy intézkedjen a fegyelmi bizottság munkaképességének visszanyerése végett.

Felelős szerkesztő: **MARTON ERNŐ**
Kiadó: **FRATERNITAS** nyomdával.
Szerkesztőségi telefonszám 977.

Bocskor, mosótalp, felsőbőr és szilgyártóblank allandóan nagy készlet kicsinyben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett. Vidéki megrendeléseket kis postacsomagokban is eszközölök. Jelenlegi talp és bocskor ára 65-70 lei. **Vagontételnél 5 százalék kedvezmény.**
SÁMSON-BÖRGYÁR
Gyufagyár-utca 1. Gyorsáru raktárral szemben. Telefon: Gyár 3-86, lakás 3-87. szám.

Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít 1344
Winkler Mór & Co szalámigyára
Cluj, Piata Mihail Viteazul (Széchenyi-tér 39. Telefon 12-90.)
Árjegyzék és a kávéra ingyen.

UJ! UJ!
világvárosi módra berendezett **ékszerüzlet!!!**
a volt Dobó-féle ékszerhelyiségben (Cluj, Főter 15. sz.)
H. S. Braunfeld
a Fenyő és Braunfeld cég volt baltája
Moderne ujdonságok
és nagy választék a legkényesebb ízlésnek megfelelő **ékszer, óra és diszmisszár**
árúkból
Szolid árak! Int. telefon 6-43.

Coron Blue

(Kékitő kocka), kékitő illatos, tinta, párna, festék, kalaplakk minden színben, légygypapír süveges, szalagos és ives. **Padlószárgító**, garantált minőség, legolcsóbb ár.

„LUXOR” vegyészeti gyár, Cluj,
Telegram: „Luxor”, Cluj, Telefon 12-97.
Engros engedmény. 1295

Cukorka és esokoládé raktár
Lusztig és Nussbächer
Cal. Regele Ferdinand 31.
Szállítunk postán, utánvét mellett.

Kássa Albert
Gép- és elektrotechnikai műszaki vállalata
1288
Cluj, C. Victoriei 99.

Román export Jugoszláviába
Transport Rt. Zsombolya
(Jugoszláv-román határ.)
Sürgőnycim „Transport Zsombolya” Telefon 55. sz.
Leikiismeretes elvámolás, leggyorsabb reexpedició Jugoszlávia összes helyeire és a külföldre, legolcsóbb beraktározás Zsombolyán, költség nélküli információk, mindennemű okmányok beszerzése, **megbízható cégek megjelölése mint román termékek átvévei.**
Központ: Subotica. Fiókok: Novisad, Vukovár, Vinkovce, Zemun.

IRÓGÉPEK

Van szerencsém értesíteni a t.c.-t, hogy külföldi tanulmány utamról visszatérve Piata Mihail Viteazul 41. szám alatt írógépjavitó műhelyt nyitottam, ahol bármilyen rendszerű író, számoló és íródagépek javítását és takarítását elvállalom. Ugyiszintén román-magyar és német betűrendszerre való átalakítását. Raktáron tartok mindennemű írógépeket, kellékeket és a legelsőbbrendű külföldi gyártmányu írógép-szalagokat. Levélbéli hívásra kimegyek. 3689-1

Becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel:
Finkler Antal,
írógép-műszerész. P. M. Viteazul 41. Babos-palota a nagy vashid mellett.

RASOL BOROTVÁLÓ POR
Van szerencsém az érdekeltek szives tudomására hozni, hogy az általam készített **Ideal Rasol borotváló por** törvényileg védve, kilogrammja 22 leiert kapható ugy kicsinyben mint nagyban. Viszonteladónak 5 kg-on felüli vételnél nagy árkedvezmény. Megrendelhető a készítőnél.
Reszling József fodrász
Cluj, Strada Baritiu (v. Malom-u.) 2. sz. 3726-1

Ceres Ceres
Legfinomabb növényvaj fehér és sárga, kockákban, 0000000000 táblákban, hordókban 0000000000
Georg Schicht
aussigi részvénytársaság CLUJ-i bizományi raktárból. Nagyban megrendelhető: 0000000
Boskovitz Lajos
kereskedelmi ügynökségénél CLUJ, Calea Regele Ferdinand (Wesselényi Miklós-u.) 21. Telefon 459.

Wieni Irodánk
és Bruck-Hegyeshalom-Budapest-Szolnok-Biharkeresztes-Békéscsaba és Kötegyanban felállított saját exposituraink utján **kötér kikötése mellett**
5-10-15 napi
határidőn belül Ó-és Uj-Románia bármely részébe vagy vissza **darabáru és vagonrakomány** szállításokat vállalunk
Deutsch Tesiverek. Központ Cluj, P. Unirei 26. Fiókok Wien I. Rotenturm Str. 12. Oradea-Mare Rimanoici-u. 12. Orsova Dunapart. 1276

IFJU KELET
Zsidó Ifjúsági folyóirat
Előfizetési ár egy évre 80 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Calea Reg. Ferdinand 48.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 lei. Legkisebb apróhirdetés díja 10 szögvilágosítást nem dunnk. A brékerző ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Elcsereiném Honvéd-utcai szobámat egy belvárosi küllön bejáratu szobával 2000 lei lelépési díj ellenében. Cim a kiadóhivatalban.

Mindentéle fordítások román, magyar, angol és francia nyelvre, valamint írógéppel való másolások gyorsan és pontosan készülnek. Fővétel hely Friedmann hírlapiroda. 3405-1

2 1/2 és 1 1/2 m. hosszú 80 cm. széles és 4 m. hosszú 2 1/2 m. széles perzsa szőnyegek vennék. Hügelné, Regele Ferdinand 73. sz.

Angolból, németből, franciából oktatók havi 70 leiert C. Victoriei (Kossuth L.-u.) 16. 3836-1

Pianninó teljesen jó eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3873-1

Nyersbőr szakmában jártas megbízható fiatalember, ki az összes teendőben jártas junius elsejére alkalmazást keres. Cim Cziment Lipót Nagyvárad, Bertsey György utca 2. 3869-1

41 éves lovassági kapitány 4 tagu családdal (19-17-1) éves fiuk és 10 éves leányka) házevetőnőt keres, aki a francia, német nyelvet jól bírja. Feltétlen jó családból, jó megjelenésű 32-36 éves urhölgyet. Hadiözvegyek előnyben. Ajánlatok igényekkel Munteanu Oradea-Mare, Sr. Arany János 1. Etajul 1. 3814-1

Hibás tikröt kirakatüvegeket és címtáblát 6-8 mm. vastagságban (nagy méretben) magas árban vásárol Gratz festészeti műterme Str. Saguna (Barta M. utca) 16. Telefon 749. 3831-1

Keresek junius 1-ére egy íz. fűszer és vaskereskedő segédet, aki a román és magyar nyelvet bírja. Mindszent Salamon, Zsidó. 3861-1

Keresek lehetőleg belvárosban 2-3 szoba konyhás lakást magas bérért. Cim a kiadóhivatalban. 3871-1

Gép-gomblyukötést elvállal Furu Józsefné, Str. Jon. Ghica (volt Tamás András-u.) 12. sz.

Teljes ellátást kaphat két intelligens íz. fiatalember. Pata-utca 62.

Házevetőnőt keresek fűrésztelepre, aki 2 és 8 éves fiamat anyai szeretettel nevelné és vidéki háztartásban jártassággal bír. Cim: a kiadóhivatalban.

Jó megjelenésű zsidó fiatalember termény szakmabeli vagyonos családból, benősülne esetleg vagy tőkével rendelkező leányt vagy fiatal asszonyt feleségül keres. Kimerítő referenciákat „Szigorú diskretio” jellegre a kiadóhivatalba kerek.

Maison Marguerite női kalapszalón Cluj, Calea Victoriei 6. (Kossuth L.-u.)

Ruhanemű, vászon és harisnya szükségletét legolcsóbban a **Gerő Zoltán** áruházában szerezheti be. Cluj, Hosszu-u. 1.

Meteor
palagár Rt. Fugyivásárhely (Biharmegye) ajánlja kitiñő minőségű 3457-1
asbestpaláját

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, Str. Barabás I. Pop. - Brassai-utca

Az Uj Kelet telefon Szerkesztőség 3873-1 Kiadóhivatal 3873-1 Nyomda 3873-1 Főber osztály 3873-1 Sz. N. Sz. 3873-1

A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek címzendők. - Kéziratokat csak akkor vissza és nem adunk meg, ha a szerkesztőségnek címzendők.

V. évfolyam, 1922.

A tulsó

Vasárnap délelőtt ünnepelésben egy néhány szó hangnemesek a szerencsém egy megértő gondolat is kivillan az író Ujvári Péter nehéz pályafutás tisztalevegőjü b hordta a zsidó es sebb szimbólumát Paál Árpád írói pályájának kísérője: a magyarországi eszmében az ünnepé nemes találkozás véletlenül zsidó zsidó író és magyarországi zsidó írók tiszteletét tő határolni az es célok különbözősége ivelésükben az ideálokba, az egy ményekbe torkoll

Paál Árpád az ország letisztult magának a képviselője párt, amelynek a demokrácia, a nemzetek tisztelt programján áll. A beszédben a józa nemzetek es tudó magyarság vitte oda a tulsó íróhoz. Az erdélyi rétege kijózanodó velgyéseiből és rratok arra kézen a földön bele tudott törő akaratába és ug érezni annak nek az eszményé óta nemzetiség é nűt az egész vil ság, ha a maga fá is róla, lelkeben des hallgatással nemzeti gondolat ismeréséhez és ha nem nyilatko nem, meri nem alkalmat pedig ebben a nemes akart hivalkodó napon a meghitt odakinálta az al

Paál Árpád Uj az erdélyi és b zsetét képviselte írók szerveztét, ság, a megértő ma selője is volt és mondott, hanem nagyon sok er gondolatának a t dta. „Szeretett van az eszménye zeti eszménye é nak fényes elő nemzeti eszmény szeretettel. Tegy nemzeti eszmény támadásáért és ló tén lélekből kizö teni, hogy m munka a nemes dolgozás. Ebben hittevés van: egyik reprezent gondolatokat, a gyarság nagy r szönteni elment megmutassa nek ismerés és a ké nemzet találko